

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Hétfő
1931 * feb-uár 16

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

37. szám
XXXVII. évfolyam

Ara 5 lei

A C. F. R. hadat üzent

Jött a generális, végignézett a hadsoron, kirántotta a kardját és vezényelt: ki a mellet, fel a fejjel és le a magyar nyelvre, minden kisebbségi nyelvvel! S mindjárt meg is izente a háborút azoknak a román vasutasoknak, akik az „idegenek”-kel az ő nyelvükön mernek szót váltani, az azoknak a kisebbségi vasutasoknak, akik egymás közt vagy magánfelekkel, ha ezek kisebbségek is, másképp mint románul mernek beszélni. A bösz tábornok mindössze annyi concessziót tett, mielőtt a ceferes vérontási műveletet megkezdte, hogy az „idegenek”-nek, hivatalos elnevezésük esetére, megengedte a tolmács használatát... A tolmácsot, akit minden utcasarkon meg lehet kapni, mint a kardot vagy a cipősuviszólót.

Valóban még csak ez kellett annak az állampasutnak, melynek szanálására egy Vidrighint négy milliónál nagyobb jövedelem ellenében fogadtak fel és akit el kellett bocsátani, mert, bár perfektül beszélt románul és a kisebbségi alkalmazottakat a román nyelvpel meggyötörte, őket a regálba vagy az állástalan nyomorúságba szélhárította, a vasutak szénáját rendbehozni nem tudta.

Dehát azért állítottak most a CFR élére egy generálist, hogy legyen, aki diktál és dirigál, s ha minden bajoknak az volna az oka — s ez több mint valószínű — hogy a vasuti szolgálat közben vagy azon kívül némely román vasutas magyar vagy német pályatársával vagy hasonló idegen felekkel az ő nyelvükön beszél, vagy idegen magánfelek anyanyelvükön szólnak a vasutakhoz — akkor ezt a rettenetes bajforrást katonai erővel, hogy úgy mondjuk, karhatalommal, statáriális eljárással kell kurtítani. Mert az nyilvánvaló, hogy a rothadt talpfák nyomában, kivrágóznak, a kocsi tükörsimára fényesednek, a págonok automata pontossággal futnak be a szállítás színhelyére, összeütközések, kiakadások már csak a bűrókban eshetnek meg és a CFR valamennyi adóssága és deficitje egyszerre eltűnik, mihielyt az „idegenek” s az „idegenekkel” nem beszélnek a saját nyelvükön.

Az, hogy a CFR üzlet és hogy az üzletben nem szabad politizálni és hogy ott a jó kiszolgálás, a bevétel és a kiadás egyensúlya, a közönség igényeinek kielégítése a legfontosabb s ha más nyelvről van szó, hát még a legsovénebb kereskedő és vállalkozó is a fél nyelvi készségéhez és hajlandóságához alkalmazkodik, az nem büntja a vitéz tábornokot, akinek meg van a vasutmentő taktikája és sztratégiája, aminek alapja, lényege, célja, mindene: csak románul és le az „idegen” nyelvpel ha mindjárt alkotmány, Gyulafehérvár, világháború, párisi egyezmény, népszövetségi akció, a jövő érdeke parancsolná és javálná is az „idegen”-nek és a nyelvüknek megbecsülését.

Annai bizonyos, hogy az egész gazdasági válságot is csak úgy lehet megoldani, ha nemcsak a CFR, hanem minden minisztérium és állami üzem élére egy-egy tábornokot állítanak, aki legelsősorban a nyelvkérdést oldja meg. Mihelyt ez teljes katonai auktóritással és szakértelmével megkezdik, a válság magától megoldódott. Mint Nagy Sándor a gordiuszi csomót, a generális urak is karddal oldják meg a helyzet csomóját.

Vagy talán mégis szabad kérdezni nem volna-e jobb ha a főtiszt urak benmaradnak a hadseregben és az államélet más részét a civilekre — szakemberekre — bízzák, akik kevesebbet politizálnak, értekeznek az üzletek és az „idegenek” helyett a bajok behatárolását és a hadakozást?

Jonescu tábornok urnak, tolmács segítséget ízenjük, hogy előítélet és gyűlölködő nyelvrendelete egyenesen katasztrofális a CFR-re és az országra.

Még meghiusulhat a külföldi kölcsön?

A kormány tájékozatlan és tanácstalan. Románia további pénzügyi ellenőrzéséhez ragaszkodnak a külföldi bankárok

Bukarest, február 14.

Azokkal a hírekkel szemben amelyek szerint Románia nagy külföldi kölcsöne a perktuális küszöbén áll, a tényleges helyzet az, hogy a kölcsön körül tulajdonképpen csak most kezdődnek felmerülni az ellentétek.

A kölcsönrel kapcsolatosan tegnap semmi hír nem érkezett Bukarestbe s ezért kormánykörökben érthető izgalom uralkodik.

Beavattottak szerint a kormány táviratot küldött Popovici pénzügyminiszternek Párisba, hogy ma estig feltétlenül küldjön kimerítő felvilágosítást a kölcsöntárgyalások jelenlegi helyzetéről.

Bukarestbe érkezett magánértesülések szerint a kölcsön ügyét megnehezíti az a

körülmény, hogy

a kölcsönt folyósító bankárok ragaszkodnak ahhoz, hogy a kölcsön nagy részéért az ország felépítéséhez szükséges anyagokat külföldön szerezze be a kormány.

Egy másik nehézsége a kölcsönnek az, hogy a bankárok ragaszkodnak ahhoz is, hogy a francia pénzügyi ellenőrzés változatlanul fennmaradjon. Ezzel szemben a kormány szeretne megszabadulni a gyámokodástól és csak arra hajlandó, hogy a létesítendő Creditul Agricol mellé delegáljanak a bankárok egy ellenőrt, amely intézetet ugyancsak a kölcsönből akarja a kormány felállítani.

A pillanatnyi helyzet tehát az, hogy a kölcsön éppugy meg is hiusulhat, mint ahogy megvalósulhat.

Az áldozati taxa miatt

Kolozsvárt majdnem összeütköztek a vasúti munkások a karhatalommal

Kolozsvár, február 14.

Az állami alkalmazottak áldozati taxája, talán a legsúlyosabban a vasutasokat érinti, különösképpen a vasúti munkásokat, akiknek fizetése eddig is olyan minimális volt, hogy a legszükségesebb megélhetésre sem futotta. Az áldozati taxa katasztrofálisan sújtotta a vasúti munkásokat, akiknek egy része

tegnap Kolozsvárt rendkívül izgatott gyűlést tartott,

amelyen a munkásság élesen állást foglalt a levonások ellen.

A gyűlés alatt küldöttség kereste fel Moldován tartományi igazgatót, aki igyekezett megnyugtani a küldöttséget és kilátásba helyezte, hogy interveniálni

fog a kormányonál, hogy a vasúti munkásokkal szemben ne alkalmazzák a kényszerlevonásokat.

A gyűlés elhatározta, hogy szombaton tüntető fevonulást rendez, ezt azonban a tartományi igazgatóság utasítására a hatóságok nem engedélyezték.

Ennek ellenére ma délelőtt a pályaudvar előtt gyülekezni kezdtek a vasúti munkások, hogy a felvonulást megtartsák, azonban egy nagyobb rendőr és csendőrsztag vonult ki, amely oszlasra szólította fel a tömeget.

A munkások ellenszegültek és emiatt majdnem összeütközésre került sor.

A munkások vezetőinek végül is sikerült lecsillapítaniuk a munkásokat, akik aztán rendben elvonultak.

Nálunk már semmire sem lehet azt mondani, hogy néldállan

Az összes kisebbségi pártok élesen tiltakoznak Jonescu tábornok CFR. vezérigazgató nyelvrendelete ellen

Bukarest, február 14.

Jonescu tábornok, a vasutak vezérigazgatójának rendelete, mellyel szigorúan megtiltja a vasúti alkalmazottak részére, hogy a román nyelven kívül más nyelven beszélhessenek, általános és kínos megdöbbenést keltett az összes kisebbségi politikusok körében. A tábornok-vezérigazgató szerint

a vasutasoknak egymás közötti érintkezésben is el van tiltva a kisebbségi nyelv.

Ezt még erőltetett módon azzal lehetne magyarázni, hogy a tábornok a szolgálat érdekében adta ki a kisebbségellenes nyelvrendeletét. De Jonescu nem csak az alkalmazottak privát beszélgetéseit akarja ily módon cenzurálni, hanem

szigorú büntetéssel sújta azokat a vasúti alkalmazottakat is, akik a közönséggel való érintkezésben a románon kívül más nyelvet használnak.

És mi történik abban az esetben, ha egy utas, aki nem tud románul, nem-román nyelven akar felvilágosítást kapni? Ere is tud megoldást az új vasúti vezér-

igazgató: Tessék tolmácsot hozni. Vasúti alkalmazott büntetés terhe alatt csak is románul beszélhet.

Hans Ottó Róth, a német párt elnöke arról az abszurd rendeletről ezeket mondta munkatársunknak:

— Ezt az érthetetlen rendeletet csakis egy olyan ember adhatta ki, akinek sejtelve sincs arról, hogy az országban kisebbségek is élnek.

A német párt a legélesebben fog tiltakozni e lehetetlen rendelet ellen. Ez rövid idő alatt már a harmadik nyelvrendelet, mely ilyen retrograd szellemben jelent meg. Az első volt a Dobrescu, volt tartományigazgató rendelete, mely annak idején olyan nagy port vert fel, a második volt a Moldoveanu tartományigazgató néhány nap előtt kelt nyelvrendelete és most a vasúti vezérigazgató is hasonló szellemben adta ki rendeletét. Mint mondtam, részünkről a legélesebb tiltakozás fog elhangzani a lehetetlen rendelkezéssel szemben.

A magyar pár részéről dr. György József képviselő már a kamara holnapi

ülésén inerpellációt fog felolvasni e súlyosan sértő rendelkezéssel szemben. Dr. György József ezeket mondta munkatársunknak:

— Teljes abszurditás, hogy a magyar vidéken hogyan akarja a tábornok ur ezt a rendelkezést végrehajtani. A rendelet szerint még a vasúti jegyet is román nyelven fogják kiadni és

aki nem tud románul, annak hites tolmácsot kell magával vinni, hogy jegyet válthasson a vasútra.

Állandóan azt hangoztatták, hogy amióta a vasutat autonóm intézménnyé alakították át, azt úgy vezetik, mint egy kereskedelmi vállalatot. Nos ha

ez a kereskedelmi vállalat így bánik az ország lakosságának egyharmad részével, a kisebbségekkel, akkor csödbe kell, hogy kerüljön.

Egyenesen megdöbbentő, hogy ma, amikor állandóan halljuk a fuvalázó ígéretek, hogy a kormány foglalkozik a kisebbségi jogokkal — most jelenhet meg egy ilyen rendelet. Ugy látszik ilyen részletekben akarják nemcsak a nyelvi, hanem a többi jogainkat is elvenni.

A sovinszta elvadás és kisebbségelleni gyűlölködés szelleme diktálhatta ezt a rendeletet.

En egészen egyszerűen képtelen vagyok megérteni.

Krakalia, ukrán képviselő így nyilatkozott a tábornok rendeletéről:

— Egyenesen skandalum, hogy egy ilyen rendelet napvilágot láthatott. A vezérigazgató,

ahelyett, hogy gondoskodna a vasúti alkalmazottak fizetésének felemeléséről, a vasúti összeköttetés megjavításáról, ilyen képtelen rendeleteket bocsájt ki.

Hát, hogy képzelel el az új vezérigazgató? Bukovinában rengeteg német és ukrán él, akik nem tudnak románul. Hát ezekkel most mi lesz? A vasúti jegyen kívül még a tolmácsnak is fizessen az utas, aki helyette a jegyet megváltja, és ha valami felvilágosításra van szüksége a vonaton, akkor előbb nézzen körül tolmács után? Ausztriában egy ilyen rendelet nem jelenhetett volna meg, ott éppen ellenkezőleg arról gondoskodtak, hogy a vasúti alkalmazottak mennél több nyelven tudjanak. Nézetem szerint az összes kisebbségi parlamentároknak össze kellene fogniuk, és együttesen tiltakozni e hallatlan rendelet ellen.

A „véres csütörtök” ismét a parlament elé kerül

Bukarest, február 14.

A kamara tegnap esti ülésén több napirend előtti felszólalás után sor került Mirescu szociáldemokrata képviselőnek a január 29-iki „véres csütörtök” ügyében bejelentett interpellációjára.

Mirescu gunyosan bírálja a közigazgatási uton lefolytatott vizsgálat eredményét s nyilatkozatot olvas fel, amelyek szerint a véres összeütközést a rendőrprefektus provokálta. Rámutat arra, hogy egy a közigazgatási, mint a bírósági vizsgálat során a tanuk nem vallhatnak szabadon.

Franasovici volt liberális belügyi államtitkár csatlakozik a szociáldemokraták parlamenti vizsgáló-bizottságot kért indítványához. A kérdés körül heves vita, majd olyan láma keletkezik, hogy semmit sem lehet hallani. Interpellációja befejezésekor Mirescu a kormány és a parlament tekintélye érdekében követeli a parlamenti vizsgáló-bizottság kiküldetését.

A vitában Mirescun kívül Franasovici, V. Nitescu és P. Joanitescu vettek részt. Végül is Calinescu belügyi államtitkár felszólalása után eldöntetlenül marad a kérdés, mert a kamara határozatképtelenné válik.

Rendkívül nyugtalanító hírek érkeznek a Zsilvölgyéből

Bukarest, február hó 14.

A kormányhoz és a bukaresti hatóságokhoz rendkívül nyugtalanító hírek érkeznek a Zsilvölgyéből. E hírek szerint a munkásság megelégtelte az a huzavonát, ami a békéltető tárgyalások ürügye alatt hosszú hetek óta folyik, s elhatározta, hogy erőteljes fellépéssel próbálja meg jogai kivívását.

A munkaügyi minisztériumhoz beérkező jelentés szerint a Zsilvölgyben elkezdhetetlen a sztrájk, ha a kormány nem tud azonnal valami megnyugtató ideiglenes megoldást találni. A bányatársaságok ugyanis február 15-én akarják fogadtatni a január 1-ig való visszamenőleges bérleszállítást, amiben a munkások a kollektívszerződés felborítását látják. A tárgyalások a rendkívül kényes probléma körül már hosszú idő óta folynak, de semmi eredményre nem vezettek. A bányatársaságok szigorúan kitartanak régi álláspontjuk mellett, amely szerint vagy a béreket, vagy a munkásietszámot csökkenteniök kell, mert a vasút nem vesz át tőlük megfelelő mennyiségű szenet.

A munkásokat viszont úgy a bérleszállítás, mint a másik megoldás a végső nyomorba taszítaná.

Pár héttel ezelőtt a munkaügyi minisztériumban folyó tárgyalások megszakadtak a munkások kiküldöttjei és a bányatársaságok képviselői között. A kormány ugyanis olyan intézkedéseket ígért, amelyek megkönnyítenék a helyzetet. De újra csak nem történt semmi. február 15. pedig lassan elérkezett. A tárgyalóbizottságok tehetetlensége aztán annyira elkésztette a munkásokat, hogy most már nem hajlandó tovább várni, hiszen világos, hogy a folytonos tárgyalásokkal csak az időt akarják húzni-halasztani.

Hatigana munkaügyi miniszter betegen fekszik s ugyancsak beteg államtitkárja is. A munkaügyi minisztérium így a zsilvölgyi kormánybiztost szólította fel táviratilag, hogy okos és tapintatos magatartással próbálja meg lecsendesíteni a készülő vihart. A távirat szerint hivatkozni kell a meggondolabb munkások józanságára, mert tüntetéssel és sztrájkkal amúgy sem lehet megoldani a kérdést.

Aki álmában gyilkolt

Borotva az alvajáró kezében

Megrázó tragédia egy newyorki lakásban

Newyork, február 14.

Nem mindennapi eset foglalkoztatja napok óta a newyorki rendőrséget, bár rögtön, mikor a bűntény ismertté lett, mindenki tisztában volt azzal, hogy az utolsó, a döntő szó az orvosokat illeti. Nekik kell eldönteni, hogy mennyiben felelős a szerencsétlen Michel Filosa szörnyű tetteért. Az akaratnak, elhatározásnak milyen része volt a tett elkövetésében.

A bűntény főszereplője a huszonnyolc éves, spanyol származású Michel Filosa. Egészséges erős fiatalember, aki azonban — alvajáró. Éjjelenként hirtelen felugrik ágyából, macskaijeggyességgel kuszlik fel a tizenkétemeletes ház tetejére s ott, a szédítő magasban járkál, akárhányszor mindenféle vakmerő, nyaktörő mutatványokat végez. Azután — mintha mi sem történt volna — visszatér ágyába és nyugodtan alszik. Hogy az éjszaka egy részét hol töltötte: — arra reggel soha sem tud visszaemlékezni.

A fiatalember betegségről sokáig szülei sem tudtak. Michel Filosa ugyanis a lakás egyik távolabbi szobájában, szüleitől messze, hálta. Különben is rendszeren az esőcsatorna szélén járt.

Egy alkalommal a szemközti ház egyik lakója kinézett az ablakon és meglátta a fiatalembert. Azt hitte, hogy betörő és fellármázta a rendőrséget.

Szerencsére a rendőrök hamarosan észrevették, hogy alvajáróval és nem betörővel van dolguk, miért is a tűzoltókat hívták segítségül.

Ezek azután tolétrán felkuszáltak a tizenkétemeletes ház tetejére és óvatosan, ügyesen lehozák az ott fel és alá járkáló, néha futásnak eredő, táncoló beteget.

A kétségbeesett szülők kórházba adták Michelt. Körülbelül két-három hónapig volt ápolás alatt. Ugy látszott, hogy teljesen meggyógyult és hazabocsátották. Az első hetekben — elővigyázatból — még megfigyelték. Valaki éjjelenként mindig ébren vigyázott, de semmi rendellenességet nem tapasztalt.

— Ugy látszik, Michelünk csakugyan teljesen kigyógyult — mondogatták boldogan a szülők. Már nem kell nyugtalanodnunk.

Ezentúl nem virrasztottak többé Michel ágyánál és ő ismét egyedül aludt a szobában.

Valamelyik este azonban a régi baj ismét feltámadt.

Egyik éjjel Michel felült ágyában, azután kilépett belőle és hálórúdjában lassan, nesztelen léptekkel körüljárta a szobát.

Amint az asztalhoz ért, egy ott fekvő borotvát kezébe vett és folytatta sétáját.

Majd a kandalló felé tartott, amelyen át azelőtt a tetőre kuszott, de hirtelen megfordolta magát. Óvatosan kinyitotta az ajtót, a mellette levő szobán át a harmadikba nyitott.

Ebben a szobában aludt Salvador de Hall. Michel szüleinek fogadott fia.

Michel lassan közeledett az ágy felé. Salvador azonban felriadt.

— Ki az? — kérdezte. Nem kapott választ, de már ekkor Michel rávetette magát.

A tizenhatéves fiatalember látta a szörnyű veszedelmet és birokra kelt Michel-lel, közben segítségért kiáltott.

A tülekedés, kiabálás felriaszította az egész családot. Az első, aki a szobába rohant, Filosa édesanyja és nővére voltak.

A dühösen védekező valószínűen nem ismerte fel őket, mert vad szenvedéllyel támadt rájuk.

Bár már valamennyien meg voltak sebesülve, csak arra törekedtek, hogy a holdkórosot lefoghják és kicsavarják kezéből az éles borotvát.

Ekkor Michel kitért a kezéből a borotvát és ismét Salvatorra rohant, akit legyűrt és a földre dobta. Ekkor a szobában édesapja is berohant és sikerült hátulról lefogni a szerencsétlent.

Közben a szomszédok értesítették a rendőrséget, amely nagy készültséggel sietett a helyszínére. Ekkorra azonban Michelt már ártalmatlanná tették.

A fiatalember szótalan ült a széken és mereven nézett maga elé.

A rendőrtiszt rászólt:

— Tudja, hogy halálosan megsebezte Salvatort és súlyos sebeket ejtett édesanyján és nővérére is?

Michel bólintott.

— Valami ilyent álmodtam.

Azután körülnézett.

— Hogy kerültem ide az ágyamból? Sehogy sem akarta elhinni, hogy mind ezt nem álmodta, hanem valóban megcsinálta.

A szerencsétlen Salvatort kórházba vitték, ahol néhány óra múlva sebeibe belehalt. Michelt a rendőrség letartóztatta, de csakhamar átszállították a kórházba.

A közönség most kíváncsian várja a fejleményeket felelősségre vonják-e és gyilkosság miatt vád alá helyezik-e Michelt, vagy pedig, minthogy tettét beza-mithatatlan állapotban követte el, a gyilkossági vádat vele szemben elejtik.

— UJITSA MEG lejárt előfizetését idejében hogy megszakítás nélkül mindennek. Adhessük továbbra is címére a lapot. Kísérje figyelemmel a címkén feltüntetett lejáratot.

Maniu nagyon jól üdül Montecarlóban

és eszeágában sincs hazajönni

Bukarest, február hó 14.

Miközben a politikai pletyka-fészkekben csaknem valamennyi kormányváltási kombinációt Maniu visszatéréséhez fűzik,

a kormánypárt elnökének egyelőre esze ágában sincs hazautazni.

A legújabb távirati jelentések szerint Maniu jelenleg a Monte-Carlo mellett levő Beausoleille-ben tartózkodik, ahol kitünően érzi magát, Naponta sokat sétál és élvezi az üdülés minden örömeit.

Még legalább két hétig szándékszik ott maradni, azután pedig Párisba utazik.

Maniu Monte-Carlóból hosszas telefon-

beszélgetéseket folytatott a Párisban tárgyaló Popovici pénzügyminiszterrel, akitől közölte, hogy március 15.-20-ika előtt nem gondol a hazatérésre.

A volt miniszterelnök egyébként állandóan tájékoztatja magát az országbeli politikai helyzettről s nem látja semmi lehetőségét a személyiség-kormánynak parlament feloszlátását pedig inkább elutasít. Meg van győződve, hogy pártja továbbra is uralja a politikai helyzetet s hogy semmi sem tesz szükségessé kormányváltást.

Valószínű, hogy Párisból visszatértében Maniu Rómába is ellátogat.

Alfonzspanyolkirály lemondásra készül

Madrid, február 14.

A spanyol belpolitikai élet több levert forradalom után és az újabb köztársasági erőpróba küszöbén most éli át a diktatura legkritikusabb napjait.

A Berenguer-kormány tagjai az elmúlt éjszaka minisztertanácsot tartottak s bár arról részletes jelentést nem adtak ki, a spanyol fővárosban mégis úgy tudják, hogy

Berenguer miniszterelnök még a mai napon beadja lemondását

s távozó kormányát a király nemzeti koncentrációs kabinettel váltja le.

Egyelőre ellenőrizhetetlen verziók számolnak be arról is, hogy maga Alfonz király is a lemondás gondolatával foglalkozik.

Erre vonatkozólag közlik azt a hírt, hogy Alfonz a közel jövőben lemond a spanyol trónról s utódjául unokaöccsét, Don Carlos de Bourbon jelöli meg, aki eddig Catalina katonai kormányzó volt, most pedig a spanyol hadsereg fő parancsnoki rangját tölti be.

Egy tanító mert figyelmeztették, hogy vegye le a sapkáját, revolvert fogott dr. Caba Agoston tanügyi revizorra a bihari vármegyeházán

Nagyvárad, február 14.

Nagyváradon, a vármegyeházán tegnap megjelent a tanügyi revizorátusnál Ciorban Gheorghe tanító. Chiorbant a biharmegyei Nánhegyesre kinevezték az iskolához. De Nánhegyes lakossága ismerte összeférhetetlen és rabbiátus-teremtését és

a tanítót nem engedték be a falu iskolájába.

Ciorban, hogy elégtételt szerezzen magának és intézkedést kérjen, tegnap megjelent a megyeházán, ahol a tanügyi revizorátus is működik, amelynek dr. Caba Agoston a vezetője.

Ciorban Gheorghe mindjárt nagy hangot használt és az inspektorátus szobájában nem vette le hosszú, fekete süvegét.

A handabandázó embert egy tisztviselő leintette és felszólította, hogy

hivatali szobájában van, ahol a süvegét le szokás venni.

A tanító annak sem kellett több, rögtön dühbe gurult és kravált rendezett, melybe beleavatkozott dr. Caba Agoston főtanfelügyelő is.

Erre Ciorban tanító revolvert rántott és tanfelügyelőre fogta.

Már elakarta sütni, amikor lefogták és a rendőrséget hívták segítségül ellene. A féltelmes viselkedésű, zabolatlan embert felkísérték a rendőrségre és megindították az eljárást ellene.

Az ügynek különben tanügyi uton folytatása lesz.

„Rengetegen vannak, akik ugyanazt követték el, amit én!”

— mondja Kun Andor, a zsaroló szeszinspektor

A Tábla jóváhagyta a harminc napos vizsgálati fogságot

Kolozsvár, február 14.

Kun Andor szeszellenőrző-inspektor 30 napos vizsgálati fogsága ügyében ma döntött a kolozsvári Tábla, amely — arra való tekintettel, hogy az inspektor szökésétől tartani lehet —

a vizsgálati fogságot helybenhagyta.

Kun Andor tudvalevőleg, mint szeszellenőrző közeg

milliókkal zsarolta meg a feketeszegyárosokat,

rendkívül nagylábon élt, végül is egy feljelentés alapján az ügyészségi fogházba került.

Amikor dr. Dunca vizsgálóbíró közölte az inspektorral a Tábla döntését, Kun Andor egykedvűen vette tudomásul a 30 napos vizsgálati fogságot és a következőket mondotta:

— Nem vagyok annyira bűnös, ahogy hiszik.

Sokan, rengetegen vannak még, akik ugyanazt követték el és követik el még ma is, amit én! Ha ezeket a bűnösöket összefognák, nem volnának elegendők az ügyészségi fogház cellái.

A rendőrség megállapította, hogy Kun Andornak főtéri lakása kívül, Erzsébet-ut 21 szám alatt is volt lakása. A rendőrség házkutatást tartott itt is, hogy milyen eredménnyel, nem lehet tudni mert a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik. Dr. Dunca vizsgálóbíró most már az eddiginél is erőteljesebb nyomozás indít be és elrendelte, hogy

10 napig senkivel a védőjével se érintkezhesen a zsaroló inspektor.

A nyomozást egyébként kiterjesztik Marosvásárhelyre is.

Megnyílt! Sz 200 Uj szálloda!

New-York

BUKAREST, CALFA GRIVITEI 143 (A Gara Nord mellett)

Egy ágyas szobák 100-120 lejig, kétágyas szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedély.

Február 16

EUROPA kávéház

Brassó, Kolostor-u 7

szombaton, február 14-én este 8 órakor nyitják meg. — Kitűnő konyha, csapolt sör, elsőrangú borok PUSZTAI Béla, újonnan alakított zenekarával.

Sz 1.641

Estenkin tánc.

2 B. L.

Fojtogatják-e Pestről az erdélyi színészelet?

Dr. Marton Sándor visszautasította azt a vádat, hogy ő le'ket'lenül sarcol a magyar műkedvelőket és szintársulatokat

Budapest, február 14.

Néhány igen tekintélyes budapesti sajtóorgánus az elmúlt napokban erdélyi tudósítások alapján igen heves támadást intézett dr. Marton Sándor, az ismert színházi ügynök ellen, akit nem kevesebbel vádoltak, mint hogy rideg üzletpolitikával valóssággal megfojtja Erdélyben a magyar színjátszást és műkedvelést.

A támadó cikkek lényege az volt, hogy Marton Sándor szindarabközzvetítői munkálkodásával kapcsolatban nem tart egyéb célt szem előtt, csupán azt, hogy minél több pénzt harácsoljon ki a szegény erdélyi magyar műkedvelőktől és a vergődő szintársulatoktól. Így például — mondották a támadások — az egyfelvósos tréfák eljátszásáért esténként és darabonként 50 lejt számít fel. Miután egy műkedvelői est műsorán 4—5—6 ilyen tréfa is szerepel, a rendezők csupán szerzői jogdíj fejében 1200—1800 lejt kénytelenek fizetni. Ezt az összeget pedig különösen kisebb helyeken lehetetlenség behozni. Marton harácsoló politikája okozza, hogy különösen a műkedvelő társulatok előadásait, tevékenységüket lassankint beszüntetik.

Mint súlyos vádpontot említették meg a társulatok, hogy Marton e súlyos díjak beinkasszálsának céljából szoros összeköttetésbe lépett egy román egyesülettel, a Societatea Autorilor Dramatici Români-val. Ez a román társaság természetesen a legkíméletlenebb szigorral hajtja be Marton részére a jogdíjakat és ez a kíméletlenség sok jelentős műkedvelői kezdeményezést csírájában megöl.

Azonban a román társaság még mindig belátóbb, mint a pesti színházi ügynőség. Így például előfordult, hogy a Societatea temesvári megbízottja, látván a 300 lejes jogdíj túlzott nagyságát, 100 lejért akarta a tréfákat a magyar műkedvelők rendelkezésére bocsátani. Ez irányban kérdést intézett Martonhoz, aki azonban hallani sem akart a méltányosságról, visszautasította a közvetítést és ragaszkodott a 300 lejes summához.

Közi smert, hogy dr. Marton Sándor igen előkelő, sőt sok szempontból döntő szerepet játszik a budapesti színházi kultúra életében. Eltekintve tehát az ügy pikantérikusán, sőt szomorúan magyar vonatkozásaitól, már csak emiatt is érdemesnek láttuk, hogy feltegyük neki a kérdést:

— Igaz-e az, hogy Ön rideg üzletvitelével fojtogatja Erdély magyar színjátszását és műkedvelését?

„Nem igaz!”

— A választ legfrappánsabban két szóban adhatom meg, — mondotta Marton — nem igaz! Ha a műkedvelőktől bárki is egy kabarétréfaért 300 lej előadási díjat kért, azt megbízásaim és intencióim ellenére tette.

— Az valóban megfelel az igazságnak, hogy összeköttetésben vagyok a Societatea Autorilor Dramatici Români-val. Éppen úgy, ahogyan Európa összes színházi ügynökségei is kapcsolatban állanak vele. Efféle összeköttetés nélkülözhetetlen. Legutóbb a színpadi szerzők kongresszusán főképpen a francia szerzők súlyosan panaszkodtak amiatt, hogy az Erdélyben magyar nyelven előadott műveik után nem kapnak egyetlen fillért sem.

Azonban az távolról sem felel meg az igazságnak, hogy én a Societateát arra használtam volna fel, hogy 300 lejes díjakkal sarcoljam a magyar műkedvelőket. Tessék, bizonyításképpen bepillantást engedek a „Societatea” legutóbbi, a szeptemberi—decemberi 4 hónapról szóló elszámolásába.

S ezzel Marton átadja az elszámolást, mely valóban nem tüntet fel 300 lejes kabarétréfa-díjakat. A kimutatás szerint egy általánosságban 80—85 lejt fizettek darabonként a műkedvelők. Temesvárról, ahol állítólag a románok méltányosabbak voltak, mint Marton, a következő tételek szerepelnek.

A Temesvári Magyar Műkedvelők szeptember 14-én 3 egyfelvósost adtak elő. Címük: „A holdkóros”, „Üzlet-üzlet” és „Kontra, gyerünk”. Fizettek összesen 255 lejt a három darabért.

A Magyar Katolikus Egylet szeptember 20-án a „Frakk” című egyfelvonásosért fizetett 85 lejt.

A Temesvári Magyar Párt műkedvelői előadtak november 20-án a „Báró”, tekintetes asszony” és a „Kis kadét” című darabokat. Fizettek 80—80, azaz összesen 160 lejt.

A Temesvári Katolikus Kör kétszer egymásután hozta színre a „Tul a nagy

Krivánon” című egész estét betöltő, 3 felvonásos operettét. Fizetett előadásokként 300—300, összesen hatszáz lejt.

Szerepelnek azonban a kimutatásban egész estét betöltő darabok, melyekért csak 160—170 lejt fizettek. Sőt egy ízben mindössze 40 lejt adtak egy háromfelvonásosért.

— Általában tehát 85 lejt szedek. Ez 3 pengőnek felel meg. Magyarországon még a legkisebb falusi műkedvelő társulat is 10—12 pengőért fizet. Tehát én nem fojtogatom, hanem éppen megkönnyítem Erdélyben a magyar szó ápolását és terjesztését. Mindent megteszek, teljes szívvvel és lélekkel akarok segíteni. De megjegyzem, hogy a magyar kultúrát nemcsak az szolgálja, aki támogatja a magyar írók érdekeit védő vállalatot, hanem az is, aki gondoskodik arról, hogy a magyar szerző munkája ne legyen Csáki szalmája. Kulturmunka az is, a magyar írók munkájának amugyis szegényes gyümölcséhez jutni.

Nagyváradon tegnap leszakították a Brassói Lapok plakátjait

Három városi kiskirály dührohama a magyar nyelv ellen

A színház magyar színlapjait is sárbatiporták

Nagyvárad, február 14

Az önkényeskedésnek, kiskirályoskodásnak visszatükröző példáját produkálta tegnap Nagyváradon két városi tisztviselő, akik egy városi szolgálattal végigjárták az összes újságárbódékat és

letépték a Brassói Lapok plakátjait.

A hosszú évek kisebbségi küzdelmei folyamán hozzászoktunk már az efajta kicsinyes bosszúhoz és most is csak azt érezzük ki belőle, hogy a magyarságnak még szorosabban kell egybeforlnia sajátjával, amelyet nehezebb időkben és a városi kis cészároknál nagyobb urak sem tudtak sárbatiporni.

A magyar nyelv ellen ugylátszik valósgos dühroham fogta el tegnap ezt a három városi pribéket, mert a Brassói La-

Marton ezután elmondotta, hogy hasonlóan belátó a magyar színházakkal szemben is. A kolozsvári, aradi és nagyváradai társulatok 700 lejt fizetnek esténként egy-egy operettért, a kisebb társulatok jóval kevesebbet. Tehát a díj minimális.

— Előfordul persze, hogy még ezt a csekély összeget sem lehet inkasszálni. Éppen a múlt héten írtam a Societateának, hogy Kovácsnál, a bukaresti igazgatónál ne erőszakolják túlságosan a fizetést. Hasonlóképpen adósok maradtak Ferenczy és Gáspár is. Utasításom velük kapcsolatban úgy szól, hogy a rossz viszonyokra való tekintettel mégse tilták le a darabokat náluk. Hol van itt a lelketlen üzletvitel?

★

Eddig Marton információi, melyek ugy mutatják, hogy a támadások nem voltak kellőképpen megalapozottak. Véglegesen állást foglalni természetesen csak az érdekelte társulatok hozzászólása után lehet.

Annnyit azonban minden vita kizárásával máris el kell ismernünk, hogy a színházi koncessziókért folyó állandó és visszatérő küzdelem van annyira üzleties természetű, hogy a magyar írók legalább minimális díjazást igényelheszenek az erdélyi társulatoktól is munkájukért.

Ők nyilván le fognak mondani erről a minimumról is, ha a színházigazgató nem üzlet lesz csak, hanem misszió, kötelességteljesítés, rajongás és vérhullatás az erdélyi magyar kultúra frontján.

(m.)

pok plakátjainak leszakítása után még a színház épülete előtt is megjelentek és az ott kitétt magyar színlapokat is darabokra tépték.

Amikor azután a dühroham elmúlt, a városi kiskirályok apró basái magyarázkodni próbáltak: — hogy hát a sziguranca 1929-ben kiadott egy ilyenfajta rendeletet. Itt üzenjük meg nekik, ha nem tudnak: ez a rendelet semmiféle megengedett sajtótermék reklamározására nem vonatkozik, és különösen nem vonatkozik az újságok plakátjaira.

De valószínű, hogy nem is erről van szó, hanem csak arról, hogy egyes legénykék szeretik néha megmutatni, hogy virtuskodni is tudnak! Így is lehet érdeket szerezni.

Ujra aktuális lett a Mirto-féle választói törvényjavaslat

Bukarest, február 14

Mirto új választói törvényjavaslata ügyben, váratlanul érdekes fordulat állott be. A belpolitika iránt érdeklődő olvasók között még bizonyára emlékszik arra, hogy Mirto kormánytámogatással indult kezdeményezését tulajdonképpen a kormánypárt erdélyi frakciója gáncsolta el, aminek a párt két frakciója közötti régikeletű ellenkezéseken kívül más komolyabb oka is volt. Mirto regái támogatással megkapta ugyan a javaslat beterjesztéséhez szükséges aláírásokat,

a kormány azonban ennek ellenére i felretétette egyelőre a választói törvény ügyét, mert nem tartotta szerencsésnek a két pártfrakció közötti nézeteltérés kimélyítését.

Most aztán, váratlanul, az erdélyi frak-

ció bejelentette, hogy hajlandó támogatni Mirto javaslatát. Az aláírások száma rövidesen 200-ra emelkedett, ami azt jelenti, hogy

a javaslat sorsa biztosítottnak látszik.

Ezt az örömdetes tényt Mirto a királlyal is közölni kívánja. Erre vonatkozó érését már be is jelentette a királyi abinetirodónál.

Ellenzéki körökben a legnagyobb érklődéssel figyelik a választói törvényjavaslat körül hirtelen támadó zajgást. Abból a tényből, hogy az erdélyi képviselők megváltoztatták eddigi nézetüket, arra következtetnek, hogy a kormány és a párt készíti a visszavonulás útját azzal, hogy igyekezik biztosítani a jövőjét. Mirto is azért kért állítólag kihallgatást a királytól, hogy a választói törvény nyelbeütésére szükséges időt biztosítsa a kormánynak, amely valóban nem mehet ellenzékbe addig, amíg a mai-nál elfogadhatóbb választói törvényt meg nem szavaztatja.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

Brassó

Szombat, vasárnap, hétfőn és kedden
E. A. Dupont hatalmas mesterműve:

»Háborgó szenvedélyek«

hangos beszélőfilm fut.

őszerepben: Conrad Veidt, Heinrich Georg, Fritz Kortner és Tala Briell.
A film előtt új Fox Hangos Híradó és Micky Maus vígjáték fut.

Közyü' est tart a Banca Nationala

Bukarest, február hó 14.

A Banca Nationala ma, vasárnap, tartja rendes évi közgyűlését. Minthogy a tárgysorozathban egyetlen olyan pont sem szerepel, amely a jelenlegi pénzügyi helyzetére nézve valamilyen kedvező kibontakozást helyezne kilátásba, a közgyűlés iránt legfőbb a részvényesek körében mutatkozik érdeklődés.

A kommercializált kolozsvári villamosmű véletlenül sem foglalkoztat kolozsvári iparosokat

Kolozsár, február 14.

A kolozsvári villamosművek kommercializálása körül megint panaszok vannak: az or az egeresi hő-rőtelep kiűző építkezés befejeződtek, a Sorecani társaság, amely tudvalevőn az Electroból és az Erdélyi Szénbánya Rt. alapítása, hozzakezdett a 60 ezer voltos magasfeszültségű vezetékek építéséhez, amelynek munkálatait a svájci érdekeltségű Brown Bovery cég végzi.

A mintegy 28 kilométeres vezeték számára körülbelül 200 darab huszméteres vasraperz szükséges, amely a vezetékeket tartsa. A kolozsvári lakosságnak azt remélték, hogy ezt a munkát ők fogják megkapni.

Annál nagyobb elkeseredést váltott ki a kolozsvári lakosság körében az a hír, hogy ezt a 7—8 millió lejes munkát versenytárgyalás mellőzésével egy nagykarolyi cégnek akarják odaadni, míg az új periódusú áramtranszformátorainak felállítására, valamint a szamosmenti elosztótelep berendezésének munkálataira a budapesti Ganz-cég kapott megbízást.

Az összes villanyszerelési munkákból tehát megint kirekesztették a kolozsvári cégeket, amelyek pénteken este tiltakozó gyűlést tartottak az iparosok között.

De egyre több panaszt lehet hallani a nagyközönség körében is. Az első sérelem mindjárt ott van, amikor

a villamosmű csak azokat a villanymotorokat tekercesli át díjtalanul, amelyeket záros határidőn belül bejelentettek.

Ezt azonban elfelejtették megfelelő formában közhírré tenni.

Ezenkívül a villanylámpák kicserélését már nem végzi díjmentesen a villamosmű, hanem

az új lámpák árának csak a felét téríti meg és ezt is csak az idejében bejelentett körtéknél.

Az átalakítási munkálatokkal kapcsolatban a villamosmű 2500 új árammérő órárt szerzett be, amelyekkel részben a régi órákat cseréli be, részben pedig a pansálmegállapodásokat váltja át.

Egy ilyen új áramóra beszerzési ára 400 lej, de a közönségtől 3000 lejt kérték élete, vagy ha valaki ezt az összeget nem tudja egyszerre kifizetni, akkor havonta 120 lej bért köteles fizetni érte.

De akár száz évig fizeti is valaki a havi 120 lejt, az óra mégis a villamosmű tulajdona marad.

Egyelőre ennyi haszna van Kolozsvárnak a villamosmű kommercializálásából.

Rádióapparátusát kétszeresen élvezheti

ha jól megismeri annak belső titkait és me tanulja annak kezelését! Ajánljuk az a többi kitűnő magyar

RÁDIÓ-KÖNYVEKET

Hörvath: A rádióamatőr kézikönyve	L. 170
Adorján: 150 rádiókapcsolás	" 156
Görök: A rádió kézikönyve	" 136
Moinár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati ismertetése, 4. kiadás	204
Balogh Artúr: A rádiótelefon	" 81
Balogh Arthur: Rádiókészületek szerelése és számítása	136
Balogh Artúr: Kristálydetektoros rádiókészületek	95
Balogh Arthur: Hogyan használjunk hálozáti áramot rádiókészületeinkhez (számos példava és 150 ábrával)	204

Postai megrendelést azonnal intézz

Brassói Lapok
Könyvosztálya.

Február 16

A temesvári tartományi igazgatóságnak vastag falai vannak

Lovagi torna Bocu Sever és 5000 elnémtott adóalany között

Temesvár, február 14.

A temesvári Höfer így jelenthetné: „Lelkes adóügyi csapatainknak az adó-
február 11-re előkészített aagysza-
támadását sikerült visszaverniük. —
csapataink e fényes győzelmet a köz-
gazgatási csapatok áldozatkész támoga-
tásával vívták ki...”

Ne hidd azt, nyájas olvasó, hogy jóízű
pályázunk, vagy akár a keserű
kedvéért kezdődött így ez a be-
zámoló. Minderről szó sincs. A legko-
lyabb és legvéresebb valóság az, hogy
temesvári adófronton hullámszik a köz-
arconal. Nevezhetnők állóharcnak is,
megakarnánk maradni a haditermo-
lógia mellett.

Mert harc ez, ahol emberek, vállala-
üzletek maradnak testileg és lelki-
halódva a „patamarta téren.”

Tehát: a február 11-re előkészített tá-
madást csapataink visszavetették! Ez a
vitalos jelentés. Szükszavu, ahogyan
ermészete megkivánja. Kiküldött har-
tudósítónk azonban többet is tud a
ológrol.

Az adózók fölfejlődése

Endre Károly, a Temesvári Kereske-
Egyesületének titkára, Veterány
ktor dr., az Ipari Munkaadók Szindi-
átusának ügyésze, több tagból álló ke-
kedő- és iparos küldöttség élén meg-
elentek Bocu Sever tartományi igazga-
nál. Azt kérték, hogy kapjanak enge-
lyt a tartományi igazgatóság elé való
tűntető felvonulásra. A célt őszintén és
esületesen elárulták: a kormány felé
dokumentális formában akarják fel-
térni a tartományi igazgatót, hogy jár-
közbe a kormánytól, az adóössze-
meltányos csökkentése érdekében.
kéri, sőt követelik, hogy az adóbi-
ság elé járuló kereskedőket és iparo-
kat a tényleges teherbíró képesség sze-
adótassák meg s ne csak úgy „lát-

Bocu Sever tarto-
ányi igazgató rend-
vívül kényes és kelle-
etlen helyzetbe ke-
ült. Nem tudott ki-
klani a küldöttség
tűtő öleléséből, bár
sszu szócsatározás-
al huzta az időt. Ta-
n segélycsapatokat
árt. Aggodalmát fe-
ezte ki, hogy a tűn-
tés talán utcai zava-
khoz vezethet. A
küldöttség erre sze-
nyszerinti teljes ke-
ességet vállalt, hogy rendzavarás nem
rdul elő. Bocu Sever aggodalmát ez
nem szüntette meg, mire a küldött-
g kimondotta, hogy a Kereskedők
egyesülete és az Ipari Munkaadók Szin-
ikátusa körlevélben teszi felelőssé min-
en tagját a rend fenntartásáért s egy-
en aláírással nyilatkozatot vesz tőlük,
gy a felelősséget egyénenként is, egye-
melegesen is magukra veszik.

A tartományi igazgató nem tudja to-
ább tartani a frontot, tehát visszavo-
nl. A kereskedők és iparosok pedig lá-
as előkészületeket tesznek a nagy fel-
vonulásra.

Bocu Sever

Jön az ellentámadás

Am a hivatalos csapatok vezérkara
nem nézi ölbeugott kézzel az ellenséges
csapatok lázas készülődését. Hosszu tá-
ácskozások zajlanak le, talpraesett ter-
ek születnek s felvonulnak a segély-
csapatok is a sziguranca személyében. —
nem lehetetlen azonban, hogy ez a fel-
vonulás csak amolyan „Scheinangriff”
volt. A csata sorsát azonban mégis ez
öntötte el.

A kritikus 11. előtt ugyanis Bocu Se-
ver tartományi igazgató közölte a Ke-
reskedők Egyesületével és a Munkaadók
Szindikátusával, hogy biztos tudomása
szerint a tűntető felvonulást „bizonyos
elemek” rendbontásra akarják felhasz-

Ötezer ember nevében

A megegyezés furcsa helyzetet terem-
tett az adófronton. Mintha a régi vitézi
élet támadt volna fel újra. — Mindkét
frontból elitcsapat vált ki s aztán egy-
másnak rugtatott.

Kun Richard vezetése alatt 150 tagból
álló küldöttség jelentkezett február hó
11-én Bocu Severnél. A kormányzón ki-
vül Boleanu Valér prefektus, Taran
Victor pénzügyi vezérfelügyelő és Lazar
Cornél pénzügyigazgató állottak föl. A
sziguranca nem képviseltette magát, az
ő szerepe a háttérben való várakozás.

A lovagi torna pontosan egy óraker
kezdődött. Kun Richard kezdte a táma-
dást:

— Temesvár és Bánság összes keres-
kedői, iparosai és vendéglősei, számsze-
rint mintegy ötezer ember akarta ma
évek óta felgyülemltet keserűségét az
ntéara vinni. Miniszter Ur! Ha a ható-
ságok nem is engedélyezték ennek az
ötezer embernek a felvonulását, ugy
hallgasson meg most bennünket, mintha
ötezer ember szavát hallaná ebben a te-
remben.

Ilyen bevezetés után ismertette a ke-
reskedők és iparosok siralmas helyze-
tét, akik évek óta keresnek és nem kap-
nak jogorvoslást. Szembe állította az er-
délyi és bánsági állapotot az okirálási
viszonyokkal s

égbekiáltó igazságtalanságnak jelen-
tette ki azt az ellentétet, amely a meg-
adótatás terén e két országrész között
tapasztható.

Szilágysomlyón már a második ügyvédet verik véresre a végrehajtott alperesek

Szilágysomlyó, február 14.

Szilágysomlyón mostanában rossz na-
pok járnak az ügyvédekre. A hatóságok-
nak már másodikban kell eljárást indíta-
niok olyan ügyben, amikor a kliens az
ügyes-bajos dolganak vitelével megbízott
ügyvédet tettelesen inzultálja.

Tegnap este kínos incidens játszódott
le a szilágysomlyói Uri Kaszinó bejára-
tánál.

Weisz Samu dr. jómódu ügyvédet, aki
éppen a kaszinóból távozott, megtá-
madta Antal Barna selymesilóspai föld-

nálni, legnagyobb sajnálatára tehát, a
kiadott engedélyt kénytelen visszavon-
ni.

Ez volt az a váratlan ellentámadás, a
mely olyan sikeresen visszavetette a ké-
szülő támadást. Hiábavaló volt minden
erőfeszítés, minden tiltakozás. A sziga-
ranca csak tudja, hogy azok a „bizonyos
elemek” mire készülnek. A tartományi
igazgatónak pedig kötelessége elkövetni
mindent, esetleg adott szavát is visszav-
vonni az annyira szükséges utcai rend
biztosítása érdekében.

Az adózók frontja megtört. A nagy-
szabásúnak ígérkező offenzívából apró
jelentőségű csatározgatás lett, amellyel
a visszaszorított adózók a helyzetet ipar-
kodtak menteni legalább. Az eredmény
újabb megállapodás: Bocu kormányzó
hajlandó február 11-én egy kereskedők-
ból és iparosokból álló nagyobb küldött-
séget fogadni.

A legtöbb temesvári közepes üzlet fe-
lett rendelkező kereskedőnek 600 ezer
lej az adóalapja akkor, amikor Jassiban,
Bukarestben, vagy Galacban a legna-
gyobb kereskedőket is sokkal kedvezőb-
ben bírálják el. Közismert tény, hogy a
legnagyobb adóteteleket a temesvári
pénzügyigazgatóság szállítja az állam-
kasszába. Ennek pedig az lett a követ-
kezménye, hogy

számos kereskedő és iparos kidőlt a
sorból.

Az állami fiskus pedig mindezzel sem-
mit sem törődik. Az adóharácsnak nem
szabad csökkentenie, tehát az elesettek
adóját is jányomja azokra, akik még
ideig-óráig bírják az ostromot.

Kun Richard azután átnyújtotta a kor-
mánynak szánt memorandumot.

Bocu Sever elvette az irást s kijelen-
tette, hogy szívesen vállalja a közben-
járást, azt az állítást azonban vissza kell
utasítania, hogy az okiráltságban ked-
vezőbben járnának el az adóztatás ter-
én. A kormányának nem szándéka, hogy
a Bánságot a Regát javára elszegényít-
se...

A lovagi torna ezzel végetért.

A harci porondon beállott az ideigle-
nes nyugalom. — Egyelőre csend van,
mint annak idején a Sipka-szorosban.

Csak az éppen végrehajtás alá kerülő
adóalanyok fogcsikorgatása és hörgése
hallik. A tartományi igazgatóságnak
azonban vastag falai vannak.

birtokos. A földbirtokos rárohant az
ügyvédre, tetteleg inzultálta, majd lete-
perte a földre és ott verte tovább.
Az ügyvéd és ügyfél elkeseredett dula-
kodásának az elősiető rendőrök vetettek
véget, akik az ellenfeleket szélválasztot-
ták.

A kínos incidens indítóoka abban rej-
lik, hogy Weisz dr. végrehajtást kért egy
peres ügyből kifolyólag Antal Barna el-
len. Ez az affér Szilágysomlyón nem az
első. Nemrég Udvary dr. itteni ügyvéd
is hasonlóképpen járt: egy földműves
megleste és véresre verte.

24 óráig nem maradhatna hivatalában olyan magyar kormány, amely nem a revízió alapján áll

Szterényi és Bethlen visszautasítják Benes insznuációit

Budapest, február 14.

A felsőház ma délelőtti ülésén báró
Szterényi József interpellációt intézett
Bethlen miniszterelnökhöz, arra vonatko-
zólag, van-e tudomása arról, hogy Benes
a „Paris Midi” című francia lapban cikk-
sorozatot közölt, amelyben Magyarország
belügyeibe avatkozik. Benes cikksorozatá-
nak az volt a konkluziója, hogy

ideje volna már, ha Magyarországon
olyan politikusok vennék át az ural-
mat, akik feladják az integritás politi-
káját

s helyezett reálpolitikát folytatnak.
Szterényi leszögezte, hogy azok az idők,
amikor ilyesféle kormányzás számbajö-
hetett Magyarországon, — elmúltak és
ma

huszonnégyórát nem maradhatna hi-
vatalában egy olyan kormány, amely
nem a revízió alapján áll.

Bethlen István gróf miniszterelnök
zonnal válaszolt Szterényi interpelláció-
ára. Kijelentette, hogy az elmúlt évben
egyszer tett hasonló félreérthetetlen célt
Benes, de egyszer sem vették komo-
van. Egyébként is — mondotta Bethlen
— ha valaki galler nélkül jelenik meg
egy szalóban, az lehet izlés dolga
vagy szórakozás, de mindenesetre nem
tehetünk ellene semmit.

Most is sajnálom, hogy a közvélemény
ilyen nagy jelentőséget tulajdonít Benes
cikkeinek.

Végül bejelentette Bethlen, hogy a cikk-
sorozatra vonatkozólag a prágai követ ut-
ján már felvilágosításokat kértek Be-
nestől, aki azzal mentegetőzik, hogy csu-
pán a szélsőséges mozgalmakat akarta
meghílyegetni. Követeltük — mondotta a
miniszterelnök —, hogy a nyilvánosság
előtt tisztázza magát,

erre azonban Benes nem volt hajlandó
Bethlen István gróf végül biztosította a
Házat, hogy Magyarország intaktul áll
nemzeti politikájában és mindig fel fog-
ja emelni szavát azok ellen, akik legszen-
tebb érzelmeikbe akarnak avatkozni.

Egy óra hosszáig volt Hans Ottó Roth a királynál

Bukarest, február 14

Hans Ottó Roth, a romániai Német
Párt elnöke, tegnap ezuttal ötödösör je-
lent meg kihallgatáson a király előtt. A
tegnapi kihallgatásra az uralkodó maga
kérte a német párt elnökét s ennek a
ténynek politikai körökben különös je-
lentőséget tulajdonítanak.

Hans Ottó Roth teljes egy óra hosszat
tartózkodott a király fogadószobájában.
Eltávozásakor csak annyit mondott az
érdeklődő újságíróknak, hogy a király
nemcsak a kisebbségi kérdésben, hanem
a jelenlegi gazdasági krízisről, a megol-
dási lehetőségekről, a bel- és külpolitikai
helyzetről is kikérte a véleményét.

Hans Ottó Roth kihallgatását politikai
körökben az utolsó audienciának tart-
ják abban a sorozatban, amit a király a
pártvezérek meghallgatására szánt.

25 százalékos vámcso- kentést kíván Anglia az exportáruira

Páris, február hó 14.

Beavatott helyen megerősítik a hirt,
hogy a brit kormány jegyzéket intézett
Olaszországhoz, Franciaországhoz, Né-
metországhoz, Dániához, Svédországhoz,
Norvégiahoz és Lengyelországhoz, amely
államoktól azt kérde, hogy az egyes brit
árucikkek behozatali vámtételét huszon-
öt százalékkal csökkentessék.

Ezzel kapcsolatban a „Journal” rámu-
tat arra, hogy ez az eszme nem új az an-
gol kereskedelemben, mert már Genfben
felvetették ezt az elvet, amelyet Graham
fokozatosan akart később kiszélesíteni.
Kérdés azonban — írja a lap — hogy
Anglia a nekinyújtott előnyökkel szem-
ben milyen előnyöket ajánl fel a többi
államoknak.

Amikor az ikrek más-más apától származnak

Stockholmból érkező jelentés szerint egy
válóper tárgyalásánál szenzációs szakértői vé-
leményt adott egy orvos. A szakértői vélemény
szerint nem föltétlenül szükséges, hogy krek
egy apától származzanak. Ennek a szakértői
véleménynek szerzői komoly tudósok és pe-
dig dr. Wolf és dr. Nathaniel Bromann egye-
temi tanárok.

Mint említettük, a szakértők egy valóper
tárgyalásánál nyilvánították ki a feltűnéstkelő
véleményt. Egy házaspár állt a bíróság előtt,
kérték a házasságnak felbontását.

Az asszonynak a házassági életközösség
megszüntelése után ikrei születtek, akikre
vonatkozólag a férj nem akarta vállalni az
apaságot.

Mindkét fél esküvel volt hajlandó bizonyíta-
ni állítását, erre a bíróság elrendelte a férj és
feleség vércsoportjainak tudományos megviza-
gálását. A vizsgálatot a fentnevezett két tanár
hajtotta végre, akik azután a bíróság előtt azt
szenzációs nyilatkozatot tették, hogy

a vizsgálat eredménye alapján mindegyik
gyerek más-más apától származik.

A vérvizsgálat szerint az ikrek közül a lány
az elvált férjtől származik, a fiúnak azonban
okvetlenül más az apja, sem pedig az anya
vércsoportjai nem egyeznek a gyermek vé-
rcsoportjaival.

Egyébként hasonló eset fordult nemrég elő
Németben is, ahol egy asszony, akinek ikrei
voltak, apasági keresetet indított egy férfi el-
len. A férfi tagadta, hogy tőle származnak a
gyerekek, mire végrehajtották a vércsoport-
próbát,

amelynek eredménye az volt, hogy az egyik
gyerek valóba nem tőle származik.

Neves orvostanárak kijelentik, hogy tudomá-
nyos szempontból lehetséges, hogy ikreknek
különböző atyjuk legyen,

SZEKELY & RÉTI

Butoraink

Araink

Fizetési feltételeink

SZENZACIOSAK

ERDELYRESZI BUTORGYAR RT.

Marosvásárhely — Nagyszeben

BRASSÓ

Az álhirlapíró nagy lendülete és gyors zuhanása a börtönig

Kolozsvár, február 14.

Mintegy öt éve annak, hogy egy jól öltözött fiatalember jelent meg a kolozsvéri utcákon: Tibor Dénes. Szerényen, behízelgő modorral állított be a jobbmódú házakhoz, ahol, mint a budapesti „Mult és Jövő” című képes havi folyóirat erdélyi megbízottja mutatkozott be és előfizetéseket gyűjtött a nevezett lapnak. Akkor még több volt a pénz és a jóméglelésű fiatalembernek sikerült is annyi előfizetést gyűjtenie, hogy kitűnő megélhetést biztosított magának belőle. Miután jobban megismerkedett az erdélyi viszonyokkal, átvette saját számlára a „Mult és Jövő” erdélyi terjesztését. A lapnak egyik részét Kolozsváron állították elő az egyik napilap nyomdájában és ettől kezdve az idegen fiatalember felcsapott szerkesztőnek. Tipikus álhirlapíró volt ugyan, akinek a vakmerőségénél a tehetségelensége volt nagyobb, mégis az emberek szívesen befogadták a „szerkesztő” urat, aki rövid idő alatt olyan nagy ismeretséget szerzett, hogy üzleti vállalkozásának kibővítésére gondolhatott.

Egy szép napon féloldalas hirdetések jelentek meg az összes nagyobb lapokban az Erdélyi Gêniozsz nevű könyvterjesztő vállalat könyvsorozat-akciójáról. Ez volt az első részletüzlet az erdélyi könyvpiacra és így természetes, hogy a kisebb jövedelmű emberek szívesen vásároltak olcsó könyveket az Erdélyi Gêniozsztól. A nagy konjunktúra azonban megártott a vállalatnak, amely nem tudott lépést tartani a rohamosan növekedő kereslettel és Tibor Dénes, aki levette a szerény külsőt magáról, nagylábon kezdett élni és állandóan Budapest és Kolozsvár között száguldozott, kénytelen volt hitelt igénybe venni. Az üzleti hírneve akkor még intakt volt, különben is ott állott a háta mögött az említett kolozsvári napilap nyomdavállalata, amely készséggel segítette ki jó megrendelőjét szíveségi váltokezeséssel. A nagy propaganda, valamint a többi könyvterjesztő vállallattal szemben kifejtett verseny azonban egyre több befektetést igényelt és így egyre sürűbben jelentek meg az erdélyi piacon az Erdélyi Gêniozsz cégbélyegzőjével és a tulajdonosként ismert Tibor Dénes aláírásával ellátott váltók. Ezeket a váltókat mindenütt készséggel fogadták, mert ott volt rajtuk a kolozsvári nyomdavállalat zsrója.

De jött a gazdasági krízis. A könyvüzlet is kezdett rosszul menni és ekkor Tibor Dénes új vállalkozással akarta behozni az elmaradt hasznot. Megvette a „Dante”-kölesönkönyvtárt, azonban ezzel az üzlettel nagy csalódás érte, mert nem akart beválni. — Anyagi zavarok kezdtek mutatkozni Tibor Dénes üzletei körül, amit még súlyosbított az a tény is, hogy idegen állampolgársága miatt állandóan ki akarták utasítani és csak szerkesztői címének felhasználásával tudta a hatóságokat újabb terminusok engedélyezésére bírni. A helyzet egyre romlott és Tibor Dénes ellen megszületett az első per. A tárgyaláson azután nagy meglepetésre, Tibor ügyvédje azal bujt ki a felelősség alól, hogy az Erdélyi Gêniozsz nevű vállalat tulajdonképpen nem is létezik, tehát nem perelhető.

A felperes cég csak ekkor kezdett kutatni Tibor Dénes dolgai után és megállapította, hogy

az Erdélyi Gêniozsz, amely újságokban, plakátokon, mozikban csinált reklámot, nyílt üzlethelyisége van, kirakatokat töltött meg reklámsorozataival, nem szerenel a kolozsvári törvényszék céghivatalánál, sem az inarhatóságnál, sem a rendőrség vállalati nyilvántartásában, de még az adóhivatalnál sem.

Tehát az Erdélyi Gêniozsz cég sehol nem létezik, de a váltói mindenütt megállhatók.

Egy szép napon azok a vevők, akik valamilyen sorozatot vásároltak az Erdélyi Gêniozsznál és még nem fizették ki a vételárat, ajánlott levélben értesítést kaptak, hogy

az Erdélyi Gêniozsz céget megvette a budapesti Hermes Bank érdekeltségéhez tartozó Lantos rt., tehát minden további fizetés csakis a Lantos rt. által delegált ügyvédhez küldendő, mert különben nem ismerik el.

Ugyanebben a levélben a Lantos rt. is közölte, hogy az Erdélyi Gêniozsz cég künnlévőségeinek átcedolását elfogadta. Ezt a levelet azonban csak az Erdélyi Gêniozsz adósai kapták meg, de

a hitelezők semmit sem tudtak erről a cedálási tranzakcióról, valamint arról sem, hogy az Erdélyi Gêniozsz egész könyvkészletét ugyanakkor összecsomagolták és feladták Budapestre, a Lantos rt. címére.

Azért Tibor Dénes továbbra is „szerkesztő ur”-nak titulálta magát, az Erdélyi Gêniozsz cégtáblája továbbra is ott csillogott az utcán és vigan leszámították az Erdélyi Gêniozsz pecsétjével ellátott váltókat is.

De semmi sem tart örökké. Valahogyan mégis csak híre ment annak, hogy Tibor Dénesnek nincs már üzlete, mert a Dante könyvkölcsönző a felesége nevéen szerenel. A perek száma is megsaporodott. Azután váratlanul lecsapott a villám. December elején az a kolozsvári nyomdavállalat, amellyel Tibor Dénes üzleti kapcsolatot tartott fenn,

értesítést kapott az egyik banktól, hogy a zsrójával ellátott 25 ezer lejes váltóját kénytelen volt megóvatolni, miután Tibor Dénes azt nem váltotta be a lejáratkor.

A vállalatnál nagy megdöbbenést keltett a bank értesítése, mert a Tibor Dénesnek adott szíveségi zsrókkal ellátott 132 ezer lej összegű váltók mind kisebb címletűek voltak. Csakhamar kiderült, hogy a megóvatolt váltó eredetileg 5000 lejről szólott, de az ötös elé még egy kettőst írtak és, hogy a dolog ne legyen feltűnő, az eredeti aláírást átragasztották okmánybéllyeggel, amelyek nagyobb értékűvé tették a váltót és a bélyegekre vezették rá az új aláírást. — Erre a meglepő felfedezésre

a nyomdavállalat lekontrolláltatta a többi banknál leszámított váltókat is és kítűnt, hogy a 132 ezer lejes zsróból Tibor Dénes 388 ezer lejű csinált.

Hamisított. Az így becsapott nyomdavállalat felszólította Tibor Dénest, hogy záros határidőn belül rendezze a váltókat, amire garanciákat is kért. Tibor Dénes erre azzal válaszolt, hogy a budapesti Lantos céggel, amely a testvérbátyja által vezetett Hermes Bank érdekeltisége, lefoglaltatta nemcsak az Erdélyi Gêniozsz, hanem a Dante cég vagyonát, sőt a lakásán található ingóságokat is.

Az átlátszó tendenciájú fogás hírére a nyomdavállalat váltóhamisítás címen bünvádi feljelentést tett Tibor Dénes ellen,

akit többször megidézték már a vizsgáló

lóbíróhoz, de itt megint újságírónak adta ki magát és ezen a címen újabb és újabb haladékokat sikerült kapnia az ügy békés elintézésére. Legutóbb február 12-én került a vizsgálóbíró elé, de most már szigorubbán léptek fel Tibor „szerkesztő urral” szemben. Elkobozták magyar utlevélét és rendőri felügyelet alá helyezték hétfőig, amikor állítólag Kolozsvárra érkezik bátyja, Tibor Iván, a budapesti Hermes Bank igazgatója, hogy az ügyeket elrendezze.

Időközben azonban még komplikáltabb lett a helyzet, mert

Tibor Dénes, amikor nesztét vette annak, hogy a zsrójával berántott nyomdaváltót bünygyi zárlatot akar fogatosítani a vagyonára, az elmúlt szombaton a legnagyobb titokban elárvereztette vállalatait és magánvagyonát is,

hogy az összes hitelezőket kijátsza. Az árverést olyan ügyesen tartották meg, hogy még az adóhivatal sem tudott róla.

Teutsch püspök válasza József főherceg vádjaira

A Vilmos császárral folytatott beszélgetés nem érintett politikai témákat

Brassó, február 14.

Néhány nappal ezelőtti nagyobb cikkben ismertettük József főherceg háborus emlékiratainak legközelebb megjelenő kötetéből, az Erdélyt közelebbről érdeklő részleteket, köztük a Teutsch nagvszebeni szász püspök magatartására vonatkozó leleplezészerű és támadó jellegű feljegyzéseket, amelyek kétségtelenül a politikai pikantéria erejével hatnak. József főherceg e feljegyzései szerint ugyanis Teutsch püspök Vilmos császár 1917. szeptember 25-iki nagyszebeni látogatása alkalmával hazafiatalanul viselkedett, a mennyiben arról panaszkodott a császárnak, hogy a magyarok elnyomják az erdélyi németiséget, s ezáltal a magyarság ellen uszította a német uralkodót.

Amint várni lehetett, a vádlott Teutsch püspök nem hagyja szó nélkül József főherceg e személye elleni kirohanásait. A Nagysz. benben megjelenő „Siebenbürgische Deutsche Tageblatt” pénteki számában vezető helyen „Hamis következtetés” címen cikket közöl, amely a magyar királyi herceg élesen támadó jellegű feljegyzésével kapcsolatban a következőket mondja:

„Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy ama bizonyos beszélgetés Vilmos császár és Teutsch püspök között egy szóval sem érintett politikai

la, amelynek pedig Tibor Dénes 13000 lejűl tartozik 1930-ra. Az árverésen az Erdélyi Gêniozsz és a Dante új tulajdonosa a Lantos rt. lett, amelynek a nevét azonnal rákerült a cégtáblákra, míg Tibor Dénes magánvagyonát testvérbátyja, Tibor Iván igazgató vette meg. Az egész vagyonomig összesen 66 ezer lejért ment át az új tulajdonos kezébe, és így börtön reggel,

amikor a nyomdavállalat megjelent Tibor Dénesnél a bünygyi zárlat fogatosítására, már csak az árverés jegyzőkönyvet foglalta le, amely megátadott az illetékes fórumoknál.

Most már család bukásért is bünvádi feljelentést adott be az érdekelt nyomdavállalat Tibor Dénes ellen, akinek többi hitelezői is megmozdultak és hasonlóképpen feljelentették. Erre következett a csütörtöki kihallgatás és hétfőig az összes ügyek nem rendeződnek, a vizsgálóbíró kiadja ellene a lefolytatási végzést.

témákat, úgyhogy nem adhatott indítékokot a császár nyilatkozataihoz. Nyilván a főherceg helytelen következtetéséről van szó.

Egyébként a főhercegnek egy hasonló szóbeli állítása már 1917-ben levél általi tárgyat képezte Teutsch püspök és Apponyi Albert gróf akkori vallás- és közoktatásiügyi miniszter között a az ügynek fenti értelemben való tisztázásához vezetett.”

Ezek után Erdély magyarsága jogos kíváncsisággal várhatja József főherceg újabb megnyilatkozását ebben a kényes párbanban, amelynek kimentele mai közönségségi sorsunkban még kevésbé lehet közömbös, mint máskülönben. Mi magunk részéről csak örülnénk, ha ez megismétlődött vád ezáltal is Teutsch püspök javára tisztázódnék.

— Vonatkisiklásért halálra ítélték egy állomásfőnököt. Moszkvából jelentik: A szovjet vasúttörvényszéke, nemrég kapott pallósjoga alapján, vonatkisiklás miatt halálra ítélte Rakmaia-állomás főnökét, számos vasuti alkalmazottat pedig sokévi kényszermunkával sújtottak. Az elrettentő ítélet azért vált szükségessé, mert az utóbbi időben sok vasuti szerencsétlenség történt Oroszország területén.

A köhögés pusztításai

A mellbajok új kezelési módszere
Szenzációs eredmények az „ALDA” SZIRUPPAL

A bromoform és sulfo-gaiacolat de potassium fertőtlenítő hatása

Ot év alatt több mint 500.000 üveget adtunk el

Semmi súlyosabb tünet, mint az akut köhögés, mintis elég bizonyítéka annak, hogy tüdő e egyengete. Az idült bronchi is megújul a legkezebb hűlés esetén. Jönnek a hurut, az asztma és a tüdőgyulladás, az emberiség eme ere ségei és kísértetükben a tenger sok baj és fájdalom.

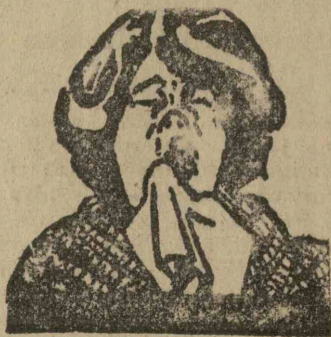
Azok gyors enyhítésére és gyógyítására semmi sem jobb, mint az **Alda-szirup** kúra.

...kod-
...tesse meg Hisz-e zsendel prax-om a att be-
...regemnek, akik köhögtek **Alda m szirupot**
rend lt m és soha egyetlen más **gyógysz**
sz rrel sem értem el olyan gyors,
azonnal eredményt, mint az **Alda szirup**, Const. Chihăescu u, az ismert bu-
...esti gyógyszerész eme készítményével. Ha a sze-
...ésesen és zsenilisán összeállított hatásmak,
melynek főbb alkotórészei Pulmo m olt, ca-
...ulfo-gaiacolum, bromoform, acornit bella-
...és a kiűző codeinbrodát az **Alda szirup**
energius hatása uoláheretlen. A köhög-
...s bronchitis 24 órán belül e mulik
...éségbejött esetekben, kezdő tuberkulózissal,

légcsőhurutnál, asztimánál, tüdőtagulásnál, a kin-
zo számarhurutnál, gége és garathurutnál az **Alda szirup** a legszerencsésebb eredmények-
kel alkalmazható

Az **Alda szirup**, amely joggal a **tüdő meg-**
mentőének nevezhető, enyhíti és gyógyítja a
köhögést, regenerálja a megtamadott szövetet

ket, elcsúszó tüdő és e e tüdő, te zi
a megtamadott tüdő: az em erség nagy ostorá-
vai sze nben: a **tuberkulózis** ellen.

Dr. ICS.

Kapható gyógyszerárakban és dro-
gériákban.

A Const. Chihăescu laboratorium igazgatósága
a naponta érkező köszönetlevelekező az alábbi
vlasztotta ki közésre:

Tisztelt Gyógyszerész Ur!

Mini csodás készítménynek régi vevője sie-
lek, hogy jelen soraimmal háttartalan megelége-
désemet és köszönetem-t fe ez em ki Onnek
ezért a csodás szörpért, melyet Ön a szem-

vedő emberiség javára feltalált és **ALDA**
szirupnak nevezett el.

Évek óta használok ezt a szörpöt, amely
összeállításánál és hatásánál fogva te ülmű
minden más gyógyszer. Bárnikor, ha hűlés
után köhő n kezdek az Ön g gyógyszerét husz-
alom és ehhez a kur hoz tűzőt reményem
mindig megvalósult, mivel pontosan ahogy
a gyógyszerhez me leltet prospektusban fel van

tűnt-e ve, va pps 24 óra leteltével előírás sze-
rinti szedés esetén a javulás feltűnő, 2-3 k-
...ve: után pedig a baj egészen eltűnik.
Minden ismerőshöz, aki köhögött, mele-
gen ajánlottam az Ön szerét ésők is teljes sz-
kerrel alkalmazták az **ALDA** szörpöt. A g-
vöben is ajánlani fogom mindenkinek az Ön
gyógyszerét én is hűségesen tovább fogom
szedni és meg vagyok győződve arról hogy
mind g vissza fogom nyerni a egészségemet
szel az Ön szörpével.

Kérem gyógyszerész ur, fogadja hála m ki-
fejezésé mellett, őszinte szerencse kívánataim
is, remélem, hogy az eddigi eladott 500.000
üveg rövidesen eléri e szám tuptáját.

ÁNYAI I.

pamutvári könyvelő, Bukarest.

Splaiul Abatorului 21.

Február 16

Csehszlovákiában

„még mindig igen sokat beszélnek magyarul...”

A cseheknek — szegényeknek — újabb igen súlyos gondjaik vannak. Kerek a világon mindenütt gazdasági válság, leépítés, elszegényedés, de jól meggy a cseheknek, nem érzik őket ebből semmit. Nem a munkanélküliség fáj nekik, nem nyugtalanítja őket a haluk mögött dörmögő orosz medve sem, fitymálnak ők a világra. Más a baj Spejkeknek, a derék katonának országában.

Ugy hirtelen jött a csehekre ez a baj, mint a peches emberre a fogfájás: fájni kezdett nekik, hogy a Felvidéken még mindig beszélnek magyarul. Szakramenoki nahamal, még pedig igen sokat. Már pedig — mondják Páris, Hlaga és Genf határában a derék csehek — Csehszlovákia nemzeti állam, ahol minden gyönyörű rendben van, csehek élnek földjén a Kárpátoktól a karlsbadi keserűtelepekig. Na persze, tólcukák is, de hát a tót, az nem ember. Magyar? Mossziók és miszterek, hogysis télezhettek fel rólunk ilyesmit?

Tíz-tizenkét esztendő leforgása alatt a csehek világpolitikai föllentései palórra pátlak. Magyarok valóban nem élnek már a Felvidéken se, de azért laknak ottan is éppen elég tekintélyes számban.

Már ez is fáj a derék cseheknek. A világpolitika becégyermekének. És most duzzognak, morgolódnak, hogy a magyarok, akik ebben a gyönyörű homogen nemzeti államban még mindig létezni merészelnének, még mindig használják az anyanyelvüket. Még az is fáj Benes elkényeztetett népének, hogy a felvidéki magyarok magyarul köszönnek egymásnak az utcán, hogy magyar könyveket vesznek, hogy templomaikban magyarul dicsérik az Urat, akinek színe előtt nincsen különbség ember és ember között.

A Narodni Politika — Benes ur lapja s ez mindent megmagyaráz — találja fel a cseh honfibu lekovájával jó vasatagon megkent felhőrdülés-buktát: ne tőrjűk el, hogy a magyarok magyar beszédükkel továbbra is sértsek a cseh nemzeti önértéket. S egyben örömmel közli azt a követésre méltónak talált intézkedést, amelyet a pozsonyi városi tanács hozott, arra utasítván a helybeli kereskedőket, hogy az üzletbe belépőknek csak csehül, vagy tótul szólítsák meg s lehetőleg ne beszéljenek velük magyarul.

Benes lapjának ostoba cikke természetesen soha sem jut el Genfbe Pedig kár. A világ hatalmasai egy ilyen honfibuól csöpögő stílusgyakorlatból tudhatnák meg, hogy milyen alapos munkát végeztek a békeszerződések megalkotásakor és hogy mit ér a gyakorlatban az a sok nemes frázis, amit a genfi üvegteremben egymás szórakoztatására és a népek bosszantására elpuffogatnak. Ionescu ur ellenben tanul tőlük.

Letartóztatták Maybaum Gyulát és ellen is elővezetési parancsot adtak ki. A brassói ügyészség ma délelőtti letartóztatta Maybaum Gyula volt brassói kereskedőt, akinek közel két éve húzódik egy váltóhamisítási bűnpere. Az eddigi tárgyalásokat nem lehetett megartani, mert Maybaum soha nem jelent meg. — A legközelebbi tárgyalás február 28-ára tűzték ki és ennek kimenetelét Maybaum már a brassói törvényes vizsgálóati fogságában kell, hogy bejárja. Maybaum ellen, mint ismeretes, az a vád, hogy nagybátyja és volt cégvezetője Neumann brassói szeszgyáros terhére hétézernyolcszáz dollár értékű váltót hamisított. A tárgyalásra egyébként elővezetési parancsot adtak ki Maybaum Ploestiben tartózkodó fia, Andor Andor, valamint az ügy összes tanúi ellen, miután a bíróság e hó végén feltétlenül likvidálni akarja a régóta húzódó eljárást.

Járványos betegségek Bukarestben. Tudósítónk jelenti: A fővárosban az utóbbi napokban erősen terjednek a különböző járványos betegségek. Az egészségügyi hivatalok kimutatása szerint Bukarestben jelenleg 127 skarlát, 13 masztifusz, 5 fejtífusz és 1 kiütéses tifuszbeteg kezelnek. Különösen a skarlátjárvány van terjedésben és ezek közül számos eset súlyos lefolyású.

Időjelentés. Budapestről táviratozák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugat felől havazás, vagy havas eső várható, fagypont körüli hőmérséklettel.

Egy tordai származású magyar báró eltűnése. Budapestről jelentik: A győri rendőrség rádiógrammon értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy február 6-án eltűnt Győrből, Deák Ferenc-utcai lakásáról báró Polnitzky Ottó, tordai születésű harminchároméves rokkant hadnagy. A báró ismertető jele, hogy balkarja tőből hiányzik. Valószínűnek tartják, hogy az eltűnt báró azonos azzal az ismeretlen egyénnel, aki február 7-én Győrben a Dunába ugrott.

Ugróverseny a Nagykőhavason. Mint jelentették, a Brassói Turista Egyesület folyó hó 15-én vasárnap rendezte meg siugró-versenyét a nagykőhavasi ugrósáncan délelőtti 11 órai kezdettel. Autóbuzjárt a Malomdombo-kig szombat este 5 óra 30 perckor és vasárnap reggel 7 órakor a Kertész-villa elöl.

Nagyvárad hírek. Hosszabb idő óta gyanakodtak, hogy a helybeli olasz sarkert halottrablók fosztogatják. A gyanúokok alapján a napokban tartóztatták le Fankai temetőtől, aki a kihallgatás folyamán a halottrablás vádját Sabar sirására hártotta. Ennek alapján házkutatást tartottak a sirásó lakásán. A hol nagymennyiségű ékszer, sok hamisfogat, drága ruhákat, szmokingokat találtak. Sabant letartóztatták. — Néhány héttel ezelőtt leégett Rosenthal Lajos Teleki-utcai bőruzele, amely 200 ezer lejre volt biztosítva. A napokban egy feljelentés érkezett az ügyészségre, amely az üzlet tulajdonosát öngyújtogatással vádolja. Bevezették a nyomozást.

A brassói magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak nyilvános közgyűlése vasárnap délelőtti 10 órakor kezdődik a Redouban. Szónokok: Rădăceanu Lottar dr., kamarai képviselő és Erdélyi Kálmán.

Egyelőre felfüggesztették a vasúti személyzet elbocsátását

Bukarest, február hó 14.

A CFR vezérigazgatósága — amint a Lupta értesít — meggondolta magát s utasítást küldött szét az üzemfelügyelőségeknek, hogy

további intézkedésig tartsák fűgőben az alsóbb személyzet kétezernyi tömegének február 15-re és március elsejére tervezett elbocsátását.

s ilyen módon tegyenek meg mindent a szolgálat megjavítására.

Több magasrangú vasúti tisztviselő ezzel egyidejűleg megbízást kapott, hogy vizsgálja felül az üzemfelügyelőséget s ezek keretében rendezze az elbocsátások ügyét.

Dicsőszentmártoni hírek. Tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni vasúti állomáson megfigyelték, hogy ismeretlen tettes állandóan dicsmálja az anyagraktárt. Eddig a nyomozás mindig eredménytelenül végződött és a tolvajt nem sikerült kézrekeríteni. Néhány nappal ezelőtti egy láda élesztő tünt el az állomás raktárából s az előkerítésére indított vizsgálatnak eredménye is lett, mert megtalálták az állomás javíthatatlan szarkáját Érsek János személyében, aki az állomás közelében lévő lakásán halmozta fel a lopott holmikat. Érseket a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészség fogházának. — A dicsőszentmártoni városi tanács érdekes határozatot hozott. Elrendelte, hogy minden férfi, aki 24-ik évét betöltötte, köteles szükség esetén tűzoltói munkát végezni. Dicsőszentmártonban tehát minden 24-12 éves férfi tűzoltó. Aki nem akar eleget tenni a városi tanács határozatának, fizet 50—200 lej tűzoltóadót. A város egyébként 36 főből álló tűzörséget is szervez s tűzoltóságát fizetéssel és egyenruhával látja el. — Turk János balázs-falvi CFR fékező nyomorúsága miatt érzett elkeseredésében az udvarán álló csűrben felakasztotta magát. Mire észrevették, Turk már régen halott volt. — A rettenetes gazdasági válságban, amikor az adó és az adósság tizedeli az egzisztenciákat, Dicsőszentmártonban az utolsó napokban is több olyan iparos mondott le iparengedélyéről, akik éveket ezelőtti vezető szerepet játszottak a megyeszékhely iparostársadalmának a mozgalmában.

Kezdődő érelmeszesedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást lecsökkenti. A gyakorlati orvostudomány vezetői a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhén módon szabályozza a szervezetet annyira fontos gyomor- és bélműködést. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerzetekben, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Fogorvosi hír. Med. univ. dr. Gust Alfréd, aki, mint segédorvos több évig működött Berlinben, fogorvosi praxisát Brassóban, Kapu-utca 2. szám alatt nyitotta meg. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 3—5.

Sepsiszentgyörgyi orvosi hír. Dr. Vajna Mihály orvos, specialista fogorvos, úgy a budapesti, valamint a jasi-i egyetem doktora, rendeléseit megkezdte Uj-utca 1. sz. alatt (néhai dr. Benedek Zoltán-féle házban).

Házasság. Schulhof Magda és Lux Géza 1931. február hó 22-én Déván házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó apánk, Dimény József temetésén résztvettek, vagy résztvételüknek bármilyen más formában adtak kifejezést, különösképpen pedig a rendőrségnek, ipartestületnek és a Vete-ran Verein-nak a testületi megjelenésért ezúton mondunk hálás köszönetet. — A gyászoló család.

Leégett

a máramarosszigeti református templom tornya

Máramarossziget, február 14.

Az éjjeli órákban a máramarosszigeti református templom tornya kigyulladt. Pár perc alatt az egész torony lángokban állott és fél három órakor égő fáklaként nagy robajjal összmolt.

Az égő gerendáktól tüzet fogott a református lyceum épülete is, de azt sikerült eloltani.

A tüzet az egyik toronyór vigyázatlansága okozta, akit letartóztattak.

Halálozás. Id. Unger Ferencné, sz. Pluharsch Antónia 82 éves korában Budapesten elhunyt. Unger Ferenc, a magyar nemzeti bank igazgatója, Unger Oszkár Máv. állomásfőnök és Unger Ottó Máv. főfelügyelő anyjukat gyászolják az elhunytban.

FIGYELJE a címkéjén feltüntetett lejáratot és ujtassa meg lejárt előfizetését, hogy megszakiás ne legyen a lap küldésben.

Bukarestben eseményszámba megy az erdélyi és bánati zsidó nőegylet ezévi bálja. A vezetőség nagy buzgalommal fáradozik azon, hogy a február 21-én rendezendő bálja a szezon legkiemelkedettebb estélye legyen. A feltétlen kellemes szórakozás garanciájául szolgál, többek között, hogy a zenét a közismert Paulmann's jazz nyújtja. Értesüléseink szerint ezenkívül számos meglepetést tartogat a rendező bizottság.

A rendes bélműködés alapja az egészségnak. Este 2—3 szem Artin drágé reggelre normális ürülést biztosít. Kérje orvosától! Olcsó!

Meghívó az Unió-klubnak február hó 21-én este 9 órakor a klub helyiségében megartandó rendkívüli közgyűlésére. Napirend: 1. Pénztárjelentés és a felmentvény megadása, elnökség, igazgatóság és választmány részére. 2. Elnöki jelentés. 3. Igazgatóság és választmány indítványa, a) a klub felosztására, vagy b) további fenntartására, c) Weisz Menyhért és Herzog Sándor urak bérleti szerződésének felbontására, vagy d) a bérleti szerződés fenntartására. 4. Új elnökség, igazgatóság és a. választmány megválasztása. 5. Esetleges indítványok az alapszabályok 26. paragrafusa értelmében. A közgyűlés az alapszabályok 23. paragrafusa, 6. pontjának értelmében csak akkor határozatképes, ha az összes rendes tagok legalább kétharmada jelen van. Ha ezen folyó hó 21-iki rendkívüli közgyűlés határozatképtelen, úgy e hó 28-án este 9 órakor újabb közgyűlés tartatik meg, ugyancsak az Unió klub helyiségében, mely közgyűlés a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. Steinberger Viktor elnök

Családi- és lakóháztervek

Szabadon álló és zártkörben épített földszintes és emeletes 1-2-3-4-5-6 szobás családi házak, villák, lakóépületek tervei (alaprajz, homlokzat, metszet és részletrajzok) 1: 100, 1: 50, 1: 20 méreikben.

II. javított kiadás. 54 lap.

Tervezték:

KASSAY JÓZSEF és FRÖLICH PÁL

Postán is azonnal szállítja a

Brassói Lapok

Könyvosztálya

„A Fehérhegyek Fia”! a címe a legújabb német hangos és beszélő sportfilmnek, amely a brassói Modern Mozgóban fut. A film rendezésében hasonlít „A Szent hegy”, a „Pitz Palu pokla” és a többi eddig nem látott német sportfilmekhez. Ugyanazok a fenséges természeti felvételek, ugyanazok a szereplők, akik részben nem hivatásos színészek, hanem skivilágbajnokok és sportemberek. Aki tehát látta ezeket a régebben bemutatott filmeket, annak a „Fehér hegyek fiát” már nem kell külön dicsérni, különös hatással van azonban ennek a filmnek a nézőre azért, mert a tökéletes filmfelvételek mellett a beszéd is fokozza a hatást. Az üdvrivalgásokat, a győztes beérkezéséket, a kísérteties jeladásokat az eltűnt turista hegycsúcsokon, szakadékokban és barlangokban való keresésénél a Modern Mozgó Western beszélője tökéletesen adja vissza. Külön megemlíti érdemmel a zene is, amely egyszeri eszközökkel nagy hatásokat ér el, különösen a hóvihar zugásának utánzásánál. A film sehol sem mesterkelt, mindig természetesen hat és éppen ezért sokkal maradandóbb benyomást hagy, mint az utolsó hónapok filmoperettjei.

Kiadóhivatali üzenet. „Szükséges tőke 500.000—1.000.000-ig” Temesvár közölje velünk pontos címét, hogy levélben érintkezésbe léphessünk, mivel beküldött hirdetése a kívánt formában nem esz-közölhető.

A főzés gondja százszoros, ha beteg-vagy gyengegyomrukat kell ellátni étkezésre, úgy, hogy ezzel a gyógyulást elősegítsük. Minden asszony többé-kevésbé születt szakácsnő, de diétáskosztot főzni — csak jó útmutató könyvek segítségével lehet. Erre a célra ajánljuk: Dr. Szerb Zsigmond: Diétás szakácskönyv, (221.— lej), vagy: Dr. Soós Aladár, egyet. magántanár: A diétás konyha technikája (231.— lej) című könyveket. Postai megrendeléseket azonnal elintézzük. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Gazdálkodók könyvei: Élető: Sajt és vajgyártás 136, Bernátsky: A veteményes kert 190, Bernátsky: a gyümölcs-kertészet elemei 150, Dörner Béla: Burgonyatermelés 144. A sertés tenyésztése és hizlalása 612, Horn János: Gyümölcstermelés 340, Ignác Sándor: Méhészet 136, Krenedits: Baromfitenyésztés 145, Mócsy: Lótenyésztés 88, Pettenkoffer: A bor, annak készítése és kezelése 285, Dr. Schandl: Szarvasmarhatenyésztés 110 lej. Postai megrendeléseket raktárról azonnal elintézzük a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Meghívó. A Brassói Népszövetségi Takarékszövetkezet, Braşov—Brassó, 1931. évi február hó 22-én délelőtti 11 órakor a rajzteremben tartja XIX. rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése és az 1931. évi zárszámadások előterjesztése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása és a nyereség hováfordítására vonatkozó határozathozatal. 3. Felügyelő-bizottság választása. 4. Részvénytársasággá alakulás és alapszabályok módosítása. 5. Indítványok. (Ezeket a közgyűlés előtt három (3) nappal az igazgatósághoz írásban kell benyújtani.) Határozatképtelenség esetén a közgyűlést március hó 1-én délelőtti 11 órakor ugyanott, ugyanazon tárgysorozattal tartjuk meg. — Mérleg, 1930. december 31-én: Aktívák: Értékpapírok számla 11.250 lej, pénztár számla 231.282 lej, adósok 5.788.693 lej. — Lei 6.031.225. — Passzívák: Üzletrész számla 660.405 lej, tartalékalap számla 555.585 lej, kétes követelések tartalék számla 145.809 lej, hitelezők és számla 738 lej, takarékbetétek számla 4.366.616 lej, osztalék számla 11.060 lej, tőke-kamatadó számla 19.676 lej, átmeneti kamatok számla 44.545 lej, nyereség 226.793 lej. Lei 6.031.225. — Üzleteredményszám-lá, 1930. december 31-én: Üzleti teher 190.076 lej, takarékbetétek kamat 346.214 lej, adók 173.670 lej, adómentes betéti kamat 51.400 lej, nyereség 226.793 lej. Lei 988.153. — Kamatok és jutalékok 986.803 lej, értékpapírjaink kamat számla 1.350 lej. Lei 988.153. — Igazgatóság.

Tőzsde

1931. február 14.

Zürich (nyitás): Berlin 125.17, Amsterdam 208, Newyork 518.40, London 25.18 és ötnyelcad, Páris 20.51 és fél, Milánó 27.13 és fél, Prága 15.32, Budapest 90.40, Belgrád 9.12 és háromnegyed, Bukarest 308, Varsó 58, Bécs 72.8.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 40, Bécs 23.63, Prága 4.97, Budapest 29.55, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsterdam 67.61.

Valuták. Angol font 816.50, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.60, cseh korona 5, pengő 29.50, márka 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.70, dinár 5.

Közgazdasági Lapok

Az erdélyi és bánáti nagymalmosok lesújtó kritikája Madgearu gabonaértékesítő javaslatáról

A lisztboletta és a kényszerszindikátus veszedelmei

Temesvár, február 14.

A gabonaértékesítési törvényjavaslat, minden miniszteri megnyugtató ellenére, még mindig nagy izgalomban tartja az érdekelteket. Az erdélyi és bánáti malomtulajdonosok a kérdésben beható memorandumot terjesztettek a kormány elé és abban a leghatározottabban állást foglalnak úgy a lisztboletta, mint a kényszerszindikátus terve ellen.

Valahányszor adókkal, vagy más illetékekkel akarták befolyásolni a gabonaárakat, az eredmény mindig a gabonaárak esése volt és így a mostani törvény hátrányait is elsősorban a falusi parasztság fogja megérezni, amelyen segíteni akarnak tulajdonképpen.

A törvény képtelen összhangba hozni a különböző érdekeket, ha nem kívánja súlyosan megsérteni éppen azoknak a malmoknak a jogait, amelyek kincstári szempontból a legtöbb jövedelmet hajtották eddig az államnak egyenes és közvetett adók formájában. A Szeszindikátus példáját tekintve nagyon félő, hogy a törvény kincstári jellege éppen ezeket a malmokat fogja sújtani.

A lisztadó bevezetése feltétlenül meg fogja drágítani a kenyér árát, amely pedig most sincsen arányban a gabonákkal.

Tekintettel arra, hogy Erdélyben a kenyeret leginkább otthon sütik vásárolt lisztből, az áremelkedést a lakosság azonnal meg fogja érezni. És miután a falusi lakosság maga őrli meg és süti fel a saját termései búzát, a lisztárak emelkedés elsősorban a városi lakosságot sújtja, ahol pedig a munkanélküliség és a krízis sokkal nagyobb, mint falun. A vagononként 5000 lejes boletta, ha ugyan nem lesz belőle 10 ezer lej, az örlemények átlagárának 10 százalékát teszi ki és ha a törvény életbeléptetésekor meg is szűnik a

2,2 százalékos forgalmi adó, a boletta még mindig 8 százalékkal meg fogja drágítani ezt az elsőrendű közszükségleti cikket.

Tekintettel arra, hogy a boletta már nem a buzaárak feljapítására szolgál, hanem egyszerű kincstári illeték, a malmosok azt kérdik, nem volna-e sokkal megfelelőbb, ha a kormány az összes cikkeknek jelentéktelenül felemelné a forgalmi és lukszusadót, semhogy egyedül a kenyérnél idézne elő túlnagy drágulást?

Ami a malmok szindikalizálását illeti, a törvényhozó ezzel valószínűleg a ma napirenden levő racionalizálásra gondol. Csakhogy a racionalizálás azt jelenti, hogy a termelést minél nagyobb egységbe kell tömöríteni, viszont a törvény révén ezzel az elvvel ellentétben olyan egységek kapnak majd kontingenst és megerősödést, amelyek a szabadversenyben nem voltak képesek fennmaradni. A kontingentálással a nagyobb malmok, amelyek távoli vidékekre adták el eddig örleményeiket, elvesztik jelentőségüket, miután székhelyükön nincs kapacitásuknak megfelelő fogyasztópiac, messzebbre pedig nem szállíthatnak majd.

Az állami ellenőrzés helyett az új törvény a megalkotandó szindikátusra bizza a boletta-díjak befizetésének ellenőrzését. Ha ezt a kontrollt hatékonyan akarja a szindikátus gyakorolni, akkor minden egyes malomhoz külön ellenőrt kell beállítani, ami olyan költséges valami, hogy ez is lényegesen meg fogja drágítani a termelést, azonkívül pedig, amint a szesziparnál is történt, ez rengeteg visszaélést fog alkalmat adni.

Az országban mintegy 9000 nánmalom van, amelynek nem szabad lisztet forgalomba hozni. Ezeknek az ellenőrzése az ellenőrző közegek légióját teszi szükségessé.

Megindul a feketeliszt-lavina!

Ezeket az általános jellegű sérelmeken kívül a malomiparosok memorandumában részletesen foglalkozik a javaslat technikai hibáival is. A tervezet szerint például az 1 és 3 vagon közötti kapacitású malmoknak szabad lesz saját számlára őrleniük és ezt a lisztet forgalomba hozhatják, de őrölhetnek haramdik személyeknek is.

A pámszázalék ellenében őrölt mennyiség nem fizet semmiféle illetéket, a mi eleve lehetetlenné tesz minden ellenőrzést, mert valahányszor a malomból ki fognak hozni illeték nélküli lisztet, ez a liszt természetesen — pámszázalék ellenében őrölt liszt lesz.

Ezen a révén az egész országot el lehet árasztani fekete, vagyis adózatlan liszttel, a többi malom pedig, amely becsületesen le fogja róni a bolettát, elpusztulhat.

Teljesen érthetetlennek találják a nagymalmosok a javaslatnak azt a rendelkezést, amely két szindikátusba akarja osztani a malmokat, amikor valamennyi üzem ugyanazt a cikket állítja elő.

Két szindikátus, két ellenőrző apparátus — mindez csak arra jó, hogy megdrágítsa a lisztet.

A nagymalmosok azt kívánják, hogy az ő szindikátusukra bizzák a többi malom ellenőrzését is, mert hiszen a kontingenst felosztása amúgyis azonos módon történik.

Tekintettel arra, hogy a kereskedőknél, pékeknél és tésztagyáraknál raktáron levő lisztkészletek után már lefizették a forgalmi adót és a proporcionális illetéket, az új törvény életbeléptetése esetén ezek után csak a bolettailleték és a régi illetékek közötti különbözetet kelljen fizetni.

A javaslat szerint az ekszportált liszt után a malmoknak megtérítik a boletta árát refakcia formájában. Ezt a térítési összeget félhavonként le fogják vonni az egyes malmok által fizetendő bolettailleték összegéből. Ez nagyon helyes, csak hogy a malom bélyegben köteles a mezőgazdasági illetéknek elkeresztelt bolettát fizetni és így nem lesz miből levonni az ekszportált liszt után járó refakciát.

A malmosok azt javasolják tehát, hogy a vasuton feladott és külföldi államra, vagy a kikötőbe irányított lisztküldemények után ne kelljen a feladóállomáson a bolettát kifizetni. Csak a más uton ekszportált lisztnél tartsák fenn az utólagos térítési a vámonkmányok alapján. A mezőgazdasági illeték lefizetéséről szóló bolettát, amely a fuvarlevélhez lesz csatolandó, az állomás a feladás napjának feltüntetésével pecsételjék le, nehogy a bolettákat többször lehessen fellasználni, gyanis

a malmok kötelesek legyenek a helyiségből kikerülő minden lisztszállítvány kísérőbolettáján is feltüntetni a dátumot nemcsak számokkal, hanem betűkkel is és egy boletta csak a kiállítás napjára legyen érvényes.

Aját vágánnyal nem rendelkező malmok is, amikor lisztet küldenek k

lomásra feladás céljából, minden teherautó, vagy ezekér szállítmányát egy dátummal kitöltött boletta kísérje. Ha ezt szigorúan keresztülvisszik, talán elkerülhető lesz, hogy itt is olyan visszaélések kapjanak lábra, mint a szesznél.

Aggodalmak a kvótafelosztás miatt

A kvótafelosztás tekintetében is agályai vannak a nagymalmoknak. A ja-

Kölcsönt még nem adnak, de az árujukat rásózzák Romániára

A bukaresti amerikai nagykövetség és a budapesti Ganz-gyár

Amerikai vagy magyarországi motoros vagonokat rendel-e a CFR.

Bukarest, február 14.

A vasut kocsiparkjának átszervezési programjában szerepel az a terv, hogy a rövidebb távolságokra motoros kocsikat állítsanak fel az eddigi gőzmozdonyok helyett. A vasut vezérigazgatóságának számítása szerint

egy gőzmozdony költsége egy kilométeres távolságon 2500 lej lesz, míg a motoros kocsik ugyanezen a távolságon csak 350 lej költséget okoznak.

A Ganz Danubiás budapesti vagongyár értesült arról, hogy a CFR az összes rövidebb távolságú utszakaszokon ilyen motoros kocsikat akar bevezetni és ezért a közlekedésügyi minisztériumba bukaresti képviselője útján

részletes ajánlatot tett ötven motorvagon és hetvenöt hozzátartozó kocsiszállítására.

Ezen vagonpark szállításáért másfél millió dollárt kért a Ganz Danubiussyár, azzal az engedménnyel, hogy a

vaslat ebben a kérdésben egy intézkedik, hogy a létesítendő két malomszindikátus kontingensét, amelyet a legutóbbi két év termelése alapján állapítanak meg, három havonként revízió alá fogják venni az egyes szindikátusokhoz tartozó malmok által fizetett bolettailletékek arányában. Ez teljesen abszurdum, mert

nem lehet egy malmot megfosztani valamilyen jogától csak azért, mert val major, vagy rossz konjunktúra miatt átmenetileg gyengébb lesz az üzletmenete és így kevesebb bolettailletéket tud csak fizetni.

Ilyen rendszer mellett megtörténhet, hogy valaki, aki a törvényes illetéknek csak egy részét fizeti be, olyan átlagos kontingenst kaphat, hogy ezen a révén versenyezni lesz képes azokkal a malmokkal, amelyek a boletta teljes összegét befizetik, ami által a kontingense állandóan növekedni fog a legális malomk rovására. Erre való tekintettel a memorandum a kvóták évenkénti revízióját javasolja.

Nagyon kételő intézkedésnek tartják a malmosok a javaslat 70-ik szakaszának azt a rendelkezését, hogy

minisztérium határozat alapján a malmokat kötelezni lehet arra, hogy buzaszükségletüket kizárólag a létesítendő Nemzeti Buzakereskedelmi Társaságtól szerezzék be, ami természetesen buzamonopóliumot jelent a szó legszorosabb értelmében.

Monopóliumot eddig csak olyan országokban próbáltak behozni, amelyek importra szorulnak buzában, de ott is kudarcot vallott a mesterséges árfelhajtásnak ez a módja. Nálunk, ahol óriási fölöslegek vannak, a buzamonopólium azt vonná maga után, hogy teljesen megszűnne nemcsak a buza, hanem az örlemények kivitele is.

vételárát három esztendő alatt lehet kifizetni.

Ezt az ajánlatot 24 órával ezelőtt tette a Ganz Danudius, viszont ma délelőtt Wilson, az Egyesült Államok bukaresti nagykövete megjelent Mironescu miniszterelnöknél és átnyújtott egy jegyzéket, melyben az amerikai követ a következőket hozza Mironescu tudomására:

Tekintettel arra, hogy az amerikai pénzpiac részt vesz Románia új kölcsönében, éppen ezért arra kéri a miniszterelnököt, hogy

a motoros kocsik és vagonok szállításáról mindaddig ne történjék döntés, míg meg nem érkezik az amerikai vagongyártó üzemek ajánlata Bukarestbe.

Ugyanezen időben az amerikai követ-ség kereskedelmi attaséja Raducanu közlekedésügyi miniszternek átadta ugyanezen jegyzék másolatát.

A kölcsönt nyújtó államok így tartják máris kezükben Románia gazdasági életét.

Tíz lejt keres az állam és husz lejt keresnek a cukorgyárosok minden eladott kiló cukor után

Előállítási ár: 7 lej 20 bani Eladási ár 40 lej

Bukarest, február 14.

A romani-i cukorgyár volt igazgatója, Tabus mérnök, egy most megjelent röpiratában valósággal szenzációszámba menő leleplezést közöl a cukorgyárakról. Tabus mérnök nyilvánosságra hozza a cukorgyárak kalkulációját, mely egyenesen megdöbbentő módon, pontos adatokkal bizonyítja azt, amit mi már rég óta hangoztatunk, hogy a cukorgyárak évek óta tényleg

rabló-hadjáratot indítottak a fogyasztók millióinak zsebe ellen.

A mérnök pontos számítása szerint egy kilogramm cukor előállításához a következő nyersanyagokra van szükség

6.600 kgr. cukorrépa a lej 1.10 7.260 lej. a cukorrépa szállítása 0.726 lej. 0.530 kgr. nyerspetróleum a 0.56 0.296 lej.

0.070 kgr. mézskő a 1 lej kgr. 0.070 lej. 0.002 kgr. különböző nyersanyag a 20 lej 0.040 lej.

1x120 napi munkabér a 55 0.458 lej. Összesen: 8.901 lej.

Ehhez az összeghez Tabus mérnök még hozzácsap 3,3 százalékot, mint amortizációs, adminisztrációs és egyéb költségeket, ez kitesz 0,29 lejt, ha most hozzá vesszük ehhez az állam részére fizetendő tíz lejt taxát, úgy kapunk 19,19 lejt, mint előállítási költséget és az állam részére fizetendő taxát.

De a mérnök nem felejtkezik meg arról sem, hogy a cukorgyártás mellékterményeit is értékesítik a cukorgyárak, ezek összesen 1,63 lejt tesznek ki egy kiló cukor előállításánál, ha most ezt levonjuk a gyártási költségekből, úgy

egy kiló cukor a cukorgyárosnak 7 lej 20 baniha kerül és mégis 40 lejért hozzák forgalomba.

A cukorgyárak tehát 20 lejt keremnek egy kiló cukor után, tehát háromszor annyit, mint amennyibe egy kiló cukor előállítása nekik kerül. És ugyanez az állam tíz lejt vag zsebre a cukorgyártó kivett taxá után.

Itt a legsürgősebb revízióra van szükség! Ez a haszonéhség minden megengedett határon túlmegegy már.

Ezek a pengék elégítik ki Önt!

ROTBARTI MOND EXTRA

Vezérképviselő: C. DUISBERG
Bucaresti, 1. Str. Carol I

Arszén

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog tennartva.)

(6-ik közlemény)

A házasság, melyben megakadályozták a gyermeket, meggyalázása a szenteknek, rut kicsufolása az égi rendelésnek, mely miatt számot kell majd adni az Uristen magas törvényszéke előtt.

A tiszteltes szigorúan nézett rájuk. Magukat pedig figyelmeztetem, hogy aki az isteni rendelés kijátszására segédkezet nyújt, aki ártatlan lélek vérvével szennyezi be lelkét, az gyilkosnak követ el, amelyet talán sokszor nem sujtának az emberi törvény paragrafusai, de annál szigorubbant büntetnek az öröklét bírái, akiket nem lehet kijátszani s akik előtt nincsen titok.

Még most is újból érezte, ahogyan bekecskült és megrázták ezek a szavak. Könnyei bőven hullottak égő szemekből. Miért is ilyen szerencsétlen, hogy elkerülte annyira belevésődtek a becsület és tisztaság szavai? Lám, a másik hogy lassankint ur lesz a falu felett, már ő bábászulém, hozzá jár mindenki, dül hozzá a pénz, a tekintély, ha így haladnak a dolgok, akár sose jöjjön erre a Pál István doktor ur, a körorvos, nem lesz szükség rája, elintéz majd mindent a Zsuzsa.

Ránézett az emberére, aki vastagon kormolt az ágyon. Azonmód hevert a szalmazsákon, ahogy az éjszaka ledült. Csizmásan, sárosan, piszkosan. A lábánál a kisfiú. Edesen, csendesen dült a durva apja mellett.

Kint hangtalanul, mint törpe vénember mosakodott az idősebbik. Pusztulnak, romlanak.

A keserűség előntötte egész lényét. Kihátrált a konyhába, magához szorította a fiát, hisztériásan, önuralmát veszítve, faldalmas anyai szívvel ölelte, csókolt, simogatta a nedves haját, életének egész keserűségét rázavarolta a gyermekére.

Ez némán állotta a tularadó kitörést, nézte az anyja összetört, véres, dagadt, hólos arcát, megbújt mellette és nem szólt egy szót sem.

Néhány perc múlva együtt indultak az iskola felé.

Amint kifordultak a Nagy-utcára, összekaptak a Szendi Marival. — Ifjú, szép lány volt ez, jegyben járt Kovács Sándorral, egy módos gazdával.

— Jó reggelt, Lidi néni!

— Jó reggelt!

Egy pillanat elegendő volt ahhoz, hogy a lány megnézzék egymást. A lány látta az asszony meggyötört arcát, a foltokat, karmolásokkal, daganatokkal s már tudta is, mi játszódhatott le az éjszaka. Nagykompon nem volt ritkaság, hogy az asszony reggel összetört testtel ébredt a földön. Egy kis bor, egy kis düh és a méris kiöntött a férfi indulatának árá.

A Szendi Marin selvemkendő, átszött áronyruzzlik és lakcipő volt. Csak a kerek kerükt haza a városból s viharos árték kerükt róla. Ámbár még fiatal lány volt, egy időben már buzgón lámpogatta a Fazekas Zsuzsát. Nagygazda anyja volt, meglehetősen rátartó, akinél nemnek számított a hétköznapi is.

Közömbösen, megszokottan köszöntek egymásnak, de a hangink hordozásában, normájában benne volt az az ellentét, mely a falu szerteomló erkölcsi élete, életszerűségei, titkos szükségai és a székely Sándorné eggyüvű lelkének tiltakozásai, felháborodásai között fentállottak. Egy semmitmondó jó reggelt. Lidi néni, de ez a jó reggelt azt jelenti, hogy ha Zsuzsa nem volna, csak te volnál, mehetné a ganajdombra, te ostoba kenderhaju bába.

Az asszony tekintete fagyosan siklott a Szendi Mari felett. Ez a lány, amár szegéről-végről rokona, idegen és elszennyes volt neki. Nem a vagyoni különbség miatt, mely a két családot egymagy is elválasztotta egymástól, hanem azért, mert a Mari már az új generációhoz tartozott, ahhoz, amelyik könnyedén és fölényesen, szabadon és erkölcsi gátlás nélkül élt. Puritán, egyszerű és szegényes érzésvilága felháborodottan tiltakozott a hétköznapi selyemmel.

— A szuka! — morogta magában.

Az iskola kapujához érkeztek.

Nyomorúságos, régi hombár volt az iskolaépület, egyetlen tanteremmel és a tanító lakásával. Négyosztályos volt az elemi, ez a négy osztály együtt tanult a teremben egy tanító vezetése alatt.

— Isten álgyal!

— Isten álgyon!

Az asszony megállott a tanterem ajtaja mellett. Sokszor szokott itt hallgatni, mikor fiát elkíserte az iskoláig. A tanító hangja kihallatszott a tornácra:

— A harmadik osztály álljon föl és jöjjön ki a katedra elé! A negyedik osztály üljön le...

Már évek óta úgy volt, hogy a gyerekek nem fértek el egyszerre a padokban. Tehát egy osztály állt és felelt, három pedig ült és irt.

— Az első osztály írjon le husz z-be-tűt egymásután, de vigyázzatok, hogy tul ne menjetek a vonalon. Te pedig, Forintos Pista, mondd el, mit tudsz a faluról.

Egy vékony, éneklő gyermekhang szakadozott akkordjai hangzottak:

— Nem minden kösség egyforma nagysága. Amelyikben kevesen laknak, úgy nevezzük, hogy falu, amelyikben sokan laknak, úgy nevezzük, hogy város. A városban igen nagy a rend, de a faluban is rendnek kell lenni. A rendről az előjáróság gondoskodik. Minden lakónak szüksége van a jó iskolára, az orvos urra, kórházra és jó utakra. Az előjáróság vigyáz arra, hogy minden falusinak az élete és a jószága...

Itt megakadt. A rektor segítette: — Hát mi van azzal az étellel és jószággal?

A Forintos Pista zavarodottan, elnyújtottan ismételte:

—...az élete és a jószága...

Nyekk. Újból elakadt a nagy tudás. A rektornak kellett a mondatot befejezni:

—...hogy a falusiak élete és jószága biztonságban legyen.

Az asszony kirohant az utcára. Minden szó, minden hang ingerelte. Dult-fult, testét-lelkét rázta az izgalom.

Tömk a fejüket a sok hazugsággal — gondolta. — Jó iskola meg orvos. Mikor még annyi pad sinos, hogy a gyerekek leülhessenek, ha meg valaki megbetegszik, hétszer is beadhatja a kulcsot, a mig a czibeházi körorvos szekeren átkaszmalodik Nagykompra.

Össze-vissza kóválygott az utcák során, hajszolta a belső tűz. Tagjai égtek, oldalában és fejében elviselhetetlen faldalmak kinozták. Befordult a Takács Lajosék házába. Ennek a feleségénél, a Takács Rozinál hajtott el a Zsuzsa a múlt hónapban. Meg is irta a névtelen levélben.

A Rozi ránézett a Rác Lidire, azonnal tisztában volt mindennel és az őszinte részvét hangján szakadt föl belőle a kiáltás:

— Ó szegény lelkem!

Egyszerű, jószágos arcu nő volt, aki a saját testén gyakorta érezte, mit jelent a beszélt férfi durvasága.

— Te Rozi, győjj át délután, oszt kenegess meg...

— Honne! Szivesen! — mondta a Takács Lajosné. Ő volt a falukénőasszonya, szerették s általában úgy nevezték, a jószívű Rozi.

Innen a Forintosék házához rohant. Forintos Györgyné odalépett hozzá és megsimogatta a fejét:

— Ha megvadulnak, akár az állatok... Most mi esett beléje?

Lidi elmondotta keserveit. Kusza szavakkal beszélt arról, hogy Zsuzsa megmérgezte az életét.

— Velem tőszomszéd — mondotta Forintosné. — En tünnek beszélni. Láto-k, hallok mindent. Becstelen személy. Egy közönséges...

Fojtott, szenvedélyes hangon beszélgettek. Mind a ketten gyűlölték Fazekasné. Egyképpen égett bennük, mint csaknem minden asszonyban Nagykompon, a közös feleségi sors bánata.

— De hát mit csináljak? Ha egyszer tőszomszéd az ember... Nem mehetünk

öltre egymással... Pedig tegnap este is itt leskődött valaki a kapunál. Olyan forma ember, mint az öcséd, a Lajos...

Tovább rohant a szülői ház felé. Csak az apja élt, öreg ember, alig motyogott már. A gazdaságot az öccse vezette. Három hold földjük volt mindössze, zsel-lérsoru kigazdák voltak.

Az öccse látta az éjszakai vihar nyomait testvérenje arcán. De inkább haragosan, mintsem szánalommal nézte.

— Van valami igassága! — mondotta.

— Egyebet sem tucc, mint a Zsuzsával bajlódni. Dógozz, asztán majd nem nyakal el...

Kiméltlenül nézett a nénjére.

— Ugy láccik, valami befészkel az agyadba, hogy mást sem akarsz, mint kölyköket. Hát mi a nyavalyának? Hogy többen éhezzenek. Ha mi ötten lennénk, nem jutna több egyre, mint a koporsónak való föld...

Ugy vágódott ki a szülei házból, mint a kutya, ha seprőnyéllel kiverik a padka alól. Minek is jött ide? Ennek ugy se fáj más, minthogy ő is részellik majd a hagyatékból. Annak örülne a Lajos, ha egybe agyonvágna a férje, mert akkor egyedül rá maradna a juss. Sose volt ez jószívvel hozzája, nem testvér ez, hanem ellenség.

Szentséges Isten, kihez forduljon faldalmában?

Elindult a parókia felé.

A pap ott ült az irodában. Nyomorult vályog építmény volt a parókia, repe-dezett falu, dülleget, régi ház, felül átitatta a mennyezetet a nedvesség.

A tiszteltes rossz kedvében volt. Bántotta a jegyzővel való összekocanása, szeretett volna nagyobb békességben élni a faluban. Két gyermeket nevelt, a harmadikat most viselte az anyja. Egyébként is az egyházi adófizetés napja volt, 2700 forinttal volt a falu hátrálékban, de eddig egyetlen lélek sem mutatkozott, aki fizetni akart volna. Szinte krajcár nélkül állott gyermekeivel, állapotos feleségével, a saját gondjai előntöttek a feje bubjáig.

Szórakozott szánalommal hallgatta végig az asszonyt, majd így szólt:

— Meg köll figyeltetni Zsuzsát. Bizonyíték kell, különben hiábavaló a feljelentés. Az lenne a legjobb, ha a Forintosnéval...

Nem is folytathatta tovább. Nyílt az ajtó és belépett rajta Makros Samu, a bárói uradalom ispánja.

— Aggyon Isten, nagytisztelű ur... a hágatás miatt gyűttem.

A pap riadtan nézett rá.

— A hágatás miatt... hiszen nem fogott...

Az ispán hangja ingerült volt.

— Ahoz nekem már édeskevésközöm van, nagytisztelű ur. Olyan csödör ez, hogy még nem volt párja a vidéken. Négy száz forintért hozattam Németországból. Ahány kancát behágot eddig, annyi ellett. Csak éppen a tiszteltes ur panaszkodik. Biztos rossz időben küldte a luvát...

— Nem én kérem, ispán ur... Kilen-cednapra szállás után...

— Hát ez az! Mondom! Régi módszer ez kérem! Persze nem fogam, ha kilen-cednapra küldi. Négy száz forintomba áll. En igazán nem engedhetem el...

A pap kilődik a rozoga íróasztal mellett. Hogy fizessen, mikor neki sem fizetnek? Hogy mondhatná meg milyen sanyaru helyzetben van?

Végül kiegyeznek. Makros Samu maga is érzi, hogy nem követelheti joggal az öt forint hágatási díjat, ha a kancá nem fogant meg. Ajánlatot tesz hát, hogy a pap fizessen borban. Hallja, van neki jó tavalyelőtti rizlingje. Küldjön át egy kis hordóval.

— Egy kis hordó van mindössze... de legyen! — mondja a tiszteltes.

Az asszony kisurran a parókiáról. Mit keressen ilyenkor itt?

Fájós tagjaitól telhetőleg rohan hazafelé. Hátha már ébren a kicsike.

Nem, szerencsére még alszik. De az ura sötét, dult tekintettel már melege-dik a kemence mellett.

— Te hun csavarogsz délelőtt?

Néma csend.

— Te nem tudod, hogy gyereked van? Hogy férjed van? Mán reggel is elkészálsz? Panaszkonni voltál?...

Félig felemelkedik a helyéről és félkézze, visszajáról belecsap az asszony arcába.

V.

Késő délutánra hajlóan ájtott hozzája a Takács Rozi és megkenegette. Izmos kezei gyurták, dagasztották, simogatták a Lidi fájós testét. Olyan ügyesen, gyorsan dolgozott, mintha iskolában tanult volna vagy mintha boszorkánysírral ígérte volna meg időtlen paraszti karjait. A bővöseréjű kenés nyomán lassankint alábbhagyott az asszony türelmetlen faldalma, bőrének égése, csontjainak sajgása. Kedves, szives nő ez a Rozi, arca is csupa jószág, résztvevés, melegsiv, szeretet.

— Mi legyen a fizetség, lelkem?

Takácsné megütözközve nézett rá. Csak nem gondolja, hogy pizt vár ezért a kis dögönyözésért? Hát vajjon a Lidi nem jönne át hozzája, ha őt verné el az ura? Amint gyakorta el is veri. A nyavalyás! Csak hálai jár belé a lélek, beteg a gerince, görbül is már, sorvasztja a kór-ság, veri ki a láb, de azért durva, becs-telen, riszeg, utolsó.

— Fizetség lelkem?... Megfizettél te mán nekem bőségesen. A feljelentésben. Asszonyák, csak a jegyző ur hajtotta el a zsandárokat. Külömben kezükbe at-tál volna. Nem tartozol te, lekem sem-mivel...

A Rác Lidinek ég az arca a kintől. Az ám, ez kenő, gyógyítja, segíti, ő pedig levelet irt róla a törvénynek. De mit tehetett volna? A becsülete kényszerítette rá, nem akart ő ártani senki-nek, legfőlebb a Zsuzsának, akit szíve mélyéből gyűlölt. Igaz, bevette a levél-be a Takács Rozi nevét is. De nem rosszból. Csak bizonyág okáért.

Még annyi ereje sem volt, hogy leta-gadjá, nem Rozikám, nem én irtam. Nő-mán türe az asszony szemrehányását.

— A' fáj neked lelkem, hogy nem akarok gyereket attul az embertől? Hisz a te urad ajándik hozzá képest... E' legalább egissiges, épek a tagjai, de az enyim nyuvadt. Megnyom a lidirc, ha nozzám ér. Minek a gyerek? Hogy bēna legyen? Sánta legyen? Hogy ne csak engem marjon? Hogy kóduz legyen? Mert ugyis elveri ez az Isten pizit is... Hát minek?

Rác Lidi képtelen volt az ellenmon-dásra.

— Mondom, nem tartozol te nekem semmivel ég-világon... Fizettél mán.

A bába feltápáskodott az ágyról és kiment a kamrába. Az egyik polcrol le-vett egy üveget, finom szilvórium volt benne. Lehetett felliter.

— Ezt tedd el mán Rozi...

A jószágos Takácsné kinyújtotta a kar-ját, átvette az üveget, felemelt a felső szöttes szoknyáját s a pálinkát becsusz-tatta az alsónak a zsebébe.

— Isten álgyon, Lidi lelkem...

S azzal elindult a Fazekasné háza felé. Bealkonyult már, amikor elért a Zsuzsáékhoz. A konyhában, a kemence kö-rül már egész társaságot talált. Ott volt Sziij Juli, a Lipka Pál felesége, egy ma-jomarcu parasztiasszony. A szemel, akár a vakandé, mélyek és aprók, ravaszok és sóvárak. Mindenki tudja róla, hogy fukar és habzsoló. Éltre rakja a garast, tőle éhen fordulhatna fel mindenki, meghalna egy krajcárért. Mellette Cser Lajosnak, a korcsmárosnak a felesége, Kürti Anna. Kétgyermekes anyja, példás házaseletet él a férjével, aki tem-plosos ember. — Pedig szegénysorban vannak, nem megy az üzlet, mindent föl-lal már Marót Balázs, a nagyvendéglős.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat di-j-talanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvas-hassa a legjobb romániai magyar la-pot.

Keresztcsontfájdalmak ellen használjunk SLOAN'S LINIMENT-tet

Miért kell Önnek súlyos fájdalmakat elszenvednie ha azokat egy kevés Sloan's Liniment elmulaszhatja?

Sloan's Liniment könnyen felszívódik, a bedörzsölés felesleges, — melegíti és meggyógyítja a beteg szöveteket és a fájdalmat megszünteti. Mindig legyen kéznél egy üveg Sloan's Liniment, mert kezelése igen könnyű és folt nem marad tőle a bőrön.

Rheuma, keresztcsontfájás, köszvény, hátfájás, valamint bármilyen ilyenfajta fájdalom megszűnik Sloan's Liniment által. 1 üveg eladási ára 75 lei.

Sloan's Liniment
Megszüntet minden fájdalmat

Rádió műsor

11. fő, február 16.

Bukarest, 13: Gramofon. 17: Katonazené. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Kamarazené hgv. (Beethoven: Septett). 21.50: Felolvasás. 22.05: A kamarazené hgv. folytatása. (Haydn: Vonósnégyes.) — Budapest: 10.15: Gramofon. 13.05: A rádió házikvartettjének hgv. 17: Asszonyok órája. 18: Novellák. 18.30: Horváth Gyula cigányzenekara. 19.30: Német nyelvoktatás. 20: Wlassits Gyula báró előadása világgpolitikai problémákról. 20.30: A budapesti filharmonikusok zenekari hangversenye. Dirigens: Busch Frigyes. Utána: Az 1. honvéd gyalogezred zenekara. 24.30: Berkes Béla cigányzenekara. — Bécs: 12: Gramofon. 16.20: Macho-zenekar. 18.—20.25: Előadások, felolvasások. 20.30: Citerahangverseny. 21.30: A bécsi szimfonikusok zenekari hangversenye. — 23.30: Pauscher-zenekar. — Königs wusterhausen. 17.30: Délutáni hangverseny. 21: Kabaréelőadás Lipcséből. 22.10: Ariadne. 24: Szórakoztató hangverseny. — Varsó. 20.25: Gramofon. 21.30: Humordinck „Jancsi és Juliska” operája. 24: Táncczene. — Osló. 23.50: 11. Temianka hegedűhangverseny. — Prága. 21.30: Éneklő fűrészből. — Ny. 22: Szimfonikus hangverseny. — Róma. 21.40: Zenekari hangverseny szólisták közreműködésével. — Stockholm. 23: Theophil Demetriescu zongora hangversenye. — Belgrád. 21.30: Mozart-hangverseny. 22.30: Orosz est. 23.20: Balalaika-hangverseny. — Kattowitz. Operaelőadás. Varsóból. — Lemberg. 21.30—23.40: Varsó. — Stuttgart-Mühlacker. 17: Két óra könnyű zene. 21.15: Farsangi hangverseny. — Pozsony. 18.50 Fuvósötös. 20.30: Offenbach „Daphnis és Cloé” c. operettje.

Kedd, február 17.

Bukarest. 17: Román zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Zenekari hgv. 21.30: Felolvasás. 21.45: Cojocareanu asszony áriákat énekel. 22.15: A zenekari hgv. folytatása. — Budapest. 10.15: Szalónzenekari hgv. 13.05: Hangverseny. 17: Tigris történetek. 18: Felolvasás. 18.25: Az operaház zenekarának hgv. 19.45: Francia nyelvoktatás. 20.25: Mándits-szalónzenekar. 21.25: Szimfonikus előadás a stúdióból. — Bécs. 12: Gramofon. 13: Geiger-zenekar. 16.20: Gramofon. 18—19.40: Felolvasások, előadások. 20: A Die Boheme-jazz énekkvartett humoros előadása. 20.30: Farsangi előadás. 21.30: Fiákeres bál a 90-es évekből. 24: Macho-zenekar. — Königs wusterhausen. 21.30: Hushagyókeddi bál. — Varsó. 18.45: Zenekari hgv. 20.25—21: Gramofon. 21.15: W. Kochanski hegedű virtuóz hgv. 22.15: Táncczene. — Osló. 21: W. Hesse hegedű hgv. 22: Karének hgv. 23.05: Zenekari hgv. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hgv. 22: Operaelőadás. — Prága. 19.25: Német műsor. Hanns Sachs farsangi komédiája. 20.20: A prágai dal-egyesületek karének hgv. 22.30: Jan Hermann zongora hgv. — Róma. 21.45: Operaelőadás. — Stockholm. 19.30: Gramofon. 20.30: Kabaréelőadás. 21: Szólisták

Eladó ocsón egy kétemetűes Brassóban, Vár-utca 10. sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan rajta evő épületekkel. 16 lakással, Brassó, Honvéd-u. 16 sz. alatt. Egy 3 keretes gőzfűtéses komplet berendezéssel a bérbeadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3—4—5—600 m² nagyságúak 20 mtr utcai fronttal, Brassóban Kut-utca és Honvéd-utca átmenetnél. 11.85

Ingatlanok és parcellák részeltetése és megvásárlása is kapható. Egyes tételek külön-külön is eladók. Tudakozódni Brassó, Vasú-u. 70. sz. a.

hgv. 22.40: Kabaré. — Belgrád. 21: Szimfonikus hgv. 21.30: Kabaré. 23.50: Gramofon. — Kattovics. 18.45: Szimfonikus hgv. 21.15: Hegedű hgv. 22.15: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 20.15: Vidám hgv. 20.45: Offenbach: „Lieschen und Ritzchen c. daljátéka. 21.15: Cami négy egyfelvonásos farsangi tréfája. 23: Mignon az alvilágban, operaparódia.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 1168—1931.

HIRDETMEY

Köztudomásra hozatik, hogy 1931 évi március hó 21.-én, Brassó város erdőhivatalában délelőtt 10 órakor a nyilvános számvitelre vonatkozó törvények 90—110 paragrafusainak figyelembe vétele mellett, nyilvános árverésen, írásbeli, zárt lepecsételt ajánlatok benyújtása mellett bérbe adatnak az alant felsorolt havasi és erdei legelők az 1931. évré.

1. Muntele Cailor — hosszufalusi terület — 289.14 ha. havasi legelő és 237.11 ha. erdei legelő. Kikialtási ár 80.000 lej, bántpénz 8000 lej.
2. Muntele Zanoaga—Bratocea — hosszufalusi terület — havasi legelő 159.5516 ha. erdei legelő 619.49 ha. Kikialtási ár 40.000 lej, bántpénz 4000 lej.
3. Muntele Roşca — hosszufalusi terület — 80.36 ha. havasi legelő és 880.25 ha. erdei legelő és 671.67 ha. legelő a „Kiság” erdei ültetésekben. Kikialtási ár 40.000 lej, bántpénz 4000 lej.
4. Muntele Piciorul Caprei — hosszufalusi terület — 194.72 ha. havasi legelő és 443.59 ha. erdei legelő. Kikialtási ár 20.000 lej, bántpénz 2000 lej.
5. Muntele Dosul lui Piele si Paltinul — csernátfalusi terület — 73.66 ha. havasi legelő 590.15 ha. erdei legelő és 56.25 ha. szénarét, továbbá 173.80 ha. erdei ültetvény legeltetése a „Dávid Márton” nevű erdőrészből. Kikialtási ár 15.000 lej, bántpénz 1500 lej.
6. Muntele Ciucasul si Coltii — zajzoni terület — 135.25 ha. havasi legelő, 88.80 ha. erdei legelő és 503.09 ha. ültetvény közti legelő a „Valea Stinei” si „Prundului”-ban. Kikialtási ár 25.000 lej, bántpénz 2500 lej.

Részletes árverési feltételeket, érdeklődők megtekinthetik naponta a városi erdőhivatalban 8—13 órák között, továbbá minden hétfőn délelőtt a hosszufalusi erdőgondnokságnál.

Brasov, la 9 Februarie 1931.

Primar: Cuteanu, Secretar general: Socaci.

Az ország fűzőkészítőihez!

Nagy raktár szabászati-és fűzőkellékek, szövetek bármilyen mennyiségben kaphatók a

MAGAZINUL TOALETA

Bukarest, Strada Şelari 4—6.

A speciális „Bally extra” gummiárak kizárólagos lerakata.

Azonnali szállítás az egész országba.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6, vasdag betűkből 12 lej. Vasárnap, 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állási keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére szavanként 3 lej, 30-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Hölgyek! Az alábbi kézimunkafüzeteket raktárról azonnal szállítjuk: Filet-Blumenmuster (45.—), Neue Filetmuster (51.—) Filet-Häkel (65.—), Smyrna (65.—), Wollenes für Gross und Klein, 80 minta (88.—), Kelimarbeiten II. füzet (63.—). A zárójelben feltüntetett árak a nagyított mintájúval együtt értenődök. Postai megrendeléseket az ár és 10.— lej portó özetes beküldése ellenében ajánlvagy postacsomagonkénti felölösség mellett szállítjuk. Brassói Lapok Könyvosztálya.

PEKEK FIGYELME! Olvasztott vaj 57 lejért kisebb-nagyobb tételekben utánvét mellett kapható Borra Meresti, jud. Odorheiu. 11620

Eladó vetőmag, Imerial árpa 450, svéd zab 360, tavaszi buza 550, lucernamag 5000 lej métermázsánként, egy szalmakazalozógép 4000 lej, egy háromvasu szántótraktor Hadnagy földbírtokosnál, Dainic, Treiscauna. 11568

Valódi Noa-i VIRÁGMÉZ Lei 60.— kg., kapható F. Hügel, méhész Brassó, Román templom-utca 36. 11572

Jóforgalmu 22 év óta fennálló deszkarakart. cserépfűzettel bérbe, vagy örökáron eladó. Cim: Markgraf József, Hunedohara. (Vajdahunyad.) 11538

ELADÓ modern gépekkel felszerelt, üzemből levő KERNYERGYÁR nagy telekkel, adó mentes, modern, nagy lakással. Janacsevics József SZATMÁR, str. Florescu 22. 11543

Üzletberendezés portállal, eladó. Ugyanott szobák kiadók. Brassó, Széles-utca 14. 11604.

Fekete ebédőlgarnitúra, valamint nagy antik tükör, olcsón eladó. Brassó, Avram Jancu-u. 4. sz. 11585

Antik, faragott szalongszék, valamint olcsón eladó. Brassó, Széles-utca 45. b. 11584

VETŐMAGVAK

gazdasági-magvak, konyhakerti-magvak, virágmagvak, heremagvak, legmegbízhatóbb minőségben MEZŐGAZDÁK KERESKEDELMI R. T. ARAD. 11566

Alapítottak 1898-ban Árjegyzék ingyen!

Jókarban levő szandálvarrogépet megvételre keresünk. Cim 11602 sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Bécsi model-ebédő elutazás miatt nagyon olcsón eladó. Cim „Tíz darab” jelige alatt a brassói kiadóban megtekinthető. 11583

Eladó egy keveset használt Deutz-Köln gyártmányu 8 HP benzinnemű, üzempépes állapotban. Cim: Deák Szilárd, Aranyosgyéres, Torda m. 11580

Eladó egy kétesztendő fajtika és York-féle tenyész-malacok. 11593.

Zajzoni-uton földszintes szép kőház, üzlet és bolti helyiségekkel, a legforgalmasabb helyen, eladó. Érdeklődni Szegő, Brassó Hosszu-utca 9. 11594

Allást nyer

Nagyobb belföldi harisnyagyár garanciaképes helyi ügynök keres, gyártmányainak (férfi és gyermekáru) egyedüli eladására Brassó—Nagyszeben város és környékére. Komoly ajánlatok „Harisnya” jeligére a brassói kiadóhivatalba kéretnek. 11620.

Kerestetnek az egész ország területén ügynököknek hölgyek és urak. Állami-járadék kötvények részletben való eladásához. Magas kereseti lehetőség. Ajánlatokat Lázár Ignác, Gyergyószentmiklós, Gheorgheni, Str. Vörösmarty 76. sz. kéretnek. 11625.

Idősebb ur keres ötven év körüli komoly házvezető nőt, ki ápolásban és háztartásvezetésben teljesen jártas, lehetőleg Marosvásárhely környékéről. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével és fényképpel „Jó gazdasszony” jeligére a brassói kiadóba küldendő. 11573

Fiatal képzett román férfi, vagy nő, naponkénti néhány órai román leckeadási keresetért. Ajánlatok „tanító” jelige alatt ezen lap brassói kiadóba kéretnek. 11590

Lakás

Olcsón kiadó 3 szoba, konyha, villany, víz, cserépkályák. Elismerően egészséges, állandóan a pos. Brassó, Kereszt-utca 1 b. emeletes házban, megtekinthető 12—3 között. 11581

2 szoba-konyha, veranda, szobakonyhas lakások kiadók. Brassó, Katalin-u. 31. 11579

Brassóban világos nagy szoba, szépen burorozva, parkett, villany, cserépkályha, fürdőszoba használattal, egy vagy két személy részére március elsejére kiadó. Szíves megkeresések „A. H.” jeligére a brassói kiadóhivatalba. 11511.

Kórház-utca 41. sz. alatt a pos. oldalon, földszinten, irodának is alkalmas, két világos, egészséges, uccai szoba, konyha, mellékhelyiségekkel április 1-től kiadó. Póvethet ugyanott az emeleten. 11623.

KIADÓ Brassóban, Kapu-utca 4 szobás modern lakás. Értekezni a Brassói Népbanknál. 11586

Brassóban, Bolonyában, az új kórház közelében jó forgalmu üzletelhelyiség, mely korcsma helyiségnek is nagyon alkalmas. Lakással együtt kiadó. Érdeklődni a brassói kiadóban. 11600.

2 szobás, kényelmes modern lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel, kiadó. Szegő, Brassó, Hosszu-utca 9. sz. 11594

BRASSÓBAN, okvetlenül a Belvárosban, 2—3 szobás, fürdőszobás lakást keres április 1-ecsendes, gyermektelen lakó. Cim: „Pontos fizető” jeligére a brassói kiadóba kéretnek. 11622

Allást keres

Urind, házvezetőnő, vagy anyahelyettesi állást keres. Cim: Amtmann, Arad. Hajó-utca 50.

Gyermektelen házaspár állást keres, esetleg mint házmester. a férfi vizsgázott soffőr. Érdeklődni Prinznánál, Brassó, Str. Regele Carol 32—40. 11578

FIATAL ZONGORISTANÓ öt éves jazz- és szalonzenekari praxissal, csellózik, harmonizmozik, havai gitározik, állást keres. Szatmár, Papp Géza-utca 41. 11568

Vegyes

FUCHS FOGORVOS, Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez. Bucureşti, Strad Berzei 35. 11166

Elsőrangú bécsi és román konyha, ebéd négyféle 60.— lej. Vacsora háromféle 40.— lej. Lehet haza is küldeni. Bukarest, Spătarului 40, parter. 11582

Új mézárshék kiadó. Széles fűszerüzlet, Brassó, Prázmár-ut. 11582

Házasság céljából megismerkednének földbírtos leányok, nagy vagyonnal rendelkező uriaszanyok, diplomások s előkelő társadalmi állásu urak. Forduljon bizalommal diszkrétan közreműködő irodánhoz. Össze gyűjti igényeit és személy adatait Cérteletterlen levelezés. Bizony Ferenc közvetítő iroda Temesvár, Str Gh. Cosbuc No. 2

Nagy szállítmány **Gyermek kocsik** érkezett a legkülömbözőbb kivitelekben **Thomas, Scheeser & Galtz** BRASSÓ.

B. L. Kocsis Béla Feltölteszerkesztő: A BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600 évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 Halmágyi Pál — Dés: Str. S. Barna 10 Oszlár Kálmán — Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad: és Alsófehérmegye részére Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Str. György-u. 6. (Szabó Jenő) — Nagyszeben: Str. Turnului 13 Szigetváry László — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár és Máramaros-megye részére. — Szilágysony: (Helberin Ernő) — Temesvár: Berényi Lajos Gábor 22 a — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25 (Dánes József)

Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljegyezve Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádai Jenő.

Sok pénzt kereshetnek hölgyek és urak, akik gyermek-könyvek eladásával foglalkozni akarnak. Kezddöket betanítunk. Ajánlatok „Sok pénz” jeligen a brassói kiadóhivatalba kéretnek.